

SEJM

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja

Prezes Rady Ministrów

RM 10-25-02

Druk nr 339

Warszawa, 25 marca 2002 r.

Pan

Marek Borowski

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- **o zmianie ustawy o ochronie zwierząt** wraz z projektami aktów wykonawczych,

co do którego Rada Ministrów zadeklarowała, że ma na celu dostosowanie polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie, zgodnie z wymogami art. 31 ust. 3b Regulaminu Sejmu, przekazuję, przetłumaczone na język polski, teksty przepisów Unii Europejskiej, do których ma być dostosowane prawo polskie.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

USTAWA
z dnia

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.

Art. 1.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. Nr 111, poz. 724, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 21 i Nr 111, poz. 1194) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 po wyrazach „ przepisów ustawy” dodaje się wyrazy „Inspekcja Weterynaryjna oraz”, a po wyrazach „z samorządem lekarsko-weterynaryjnym” skreśla się wyrazy „, Państwową Inspekcją Weterynaryjną” ;
- 2) w art. 4:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) doświadczeniu na zwierzęciu – rozumie się przez to wykorzystanie zwierzęcia kręgowego do celów doświadczalnych i testów lub innych celów naukowych, które może u niego spowodować ból, cierpienie, silny niepokój lub trwale uszkodzenie ciała, z wyjątkiem znakowania zwierząt lub dopuszczonych, najmniej bolesnych sposobów uśmiercania,”
 - b) w pkt 4 wyrazy „podmiot gospodarczy prowadzący” zastępuje się wyrazami „przedsiębiorcę wykonującego”,
 - c) w pkt 7 wyrazy „w chowie i hodowli” zastępuje się wyrazami „w chowie lub hodowli”,
 - d) pkt 18 otrzymuje brzmienie :

„18) zwierzętach gospodarskich – rozumie się przez to zwierzęta gospodarskie w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich,” ,
 - e) w pkt 19 wyrazy „w miejscach zatwierdzonych lub zarejestrowanych przez odpowiedni organ władzy” zastępuje się wyrazami „przez podmiot zarejestrowany, na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej”,

f) dodaje się pkt 21-27 w brzmieniu:

- „21) zwierzętach wolno żyjących (dzikich) – rozumie się przez to zwierzęta nieudomowione, żyjące w warunkach niezależnych od człowieka,
- 22) eksponacie – rozumie się przez to spreparowane zwłoki zwierząt wolno żyjących (dzikich),
- 23) kolekcji – rozumie się przez to zbiór eksponatów,
- 24) kolekcjonerze – rozumie się przez to osobę fizyczną lub prawną posiadającą kolekcję,
- 25) preparatorze – rozumie się przez to przedsiębiorcę wykonującego eksponaty,
- 26) gospodarstwie – rozumie się przez to gospodarstwo rolne, przedsiębiorstwo, obiekty budowlane i inne obiekty lub przestrzenie wolne, gdzie utrzymywane są zwierzęta,
- 27) hodowlach zwierząt laboratoryjnych – rozumie się przez to utrzymywanie zwierząt przeznaczonych wyłącznie do doświadczeń lub testów w przeznaczonych do tego celu obiektach.”;

3) w art. 6 w ust. 2 w pkt 12 wyrazy „w chowie i hodowli” zastępuje się wyrazami „w chowie lub hodowli”;

4) w art. 7:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1. Zwierzę traktowane w sposób określony w art. 6 ust. 2 może być czasowo odebrane właścicielowi lub opiekunowi na podstawie decyzji wójta, burmistrza (prezydenta miasta) i przekazane:

- 1) schronisku dla zwierząt - w przypadku zwierzęcia domowego lub laboratoryjnego lub
- 2) państwowej jednostce organizacyjnej prowadzącej gospodarstwo rolne - w przypadku zwierzęcia gospodarskiego lub
- 3) ogrodowi zoologicznemu lub schronisku dla zwierząt - w przypadku zwierzęcia wykorzystywanego do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywanego w ogrodach zoologicznych.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1c w brzmieniu:

„1a. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podejmowana jest z urzędu lub na wniosek Policji, lekarza weterynarii lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

1b. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1, następuje za zgodą podmiotu, któremu zwierzę ma być przekazane.

1c. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust.1b, lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust. 1, zwierzę może zostać nieodpłatnie przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.”,

c) w ust. 3 wyrazy „inspektor Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej o podobnym statutowym celu działania” zastępuje się wyrazami „upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.”;

5) art. 10 otrzymuje brzmienie :

„Art.10.1.Utrzymywanie psa rasy uznawanej za agresywną wymaga pozwolenia organu gminy właściwego ze względu na planowane miejsce utrzymywania psa, wydawanego na wniosek osoby zamierzającej utrzymywać tego psa.

2. Pozwolenia, o których mowa w ust.1, nie wydaje się a wydane cofa się, jeżeli pies, odpowiednio, będzie lub jest utrzymywany w warunkach i w sposób stanowiący zagrożenie dla ludzi i zwierząt.

3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Związku Kynologicznego w Polsce, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz ras psów uznawanych za agresywne, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i zwierząt .”;

6) w art. 11:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wyłapywanie bezdomnych zwierząt oraz rozstrzygnięcie o dalszym postępowaniu z tymi zwierzętami odbywa się wyłącznie na mocy uchwały rady gminy, podjętej po uzgodnieniu z powiatowym lekarzem weterynarii oraz po zasięgnięciu opinii upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.”,

b) w ust. 4 wyrazy „Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce oraz inne organizacje społeczne o podobnym statutowym celu działania” zastępuje się wyrazami „Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.”;

7) po art.11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„ Art.11a.

1. Rada gminy może, w drodze uchwały, wprowadzić obowiązek zgłoszenia psów do rejestracji przez ich właścicieli.
2. Zgłoszenie psa do rejestracji obejmuje:
 - 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres właściciela psa,
 - 2) rasę, płęć i wiek psa.
3. Psy zgłoszone do rejestracji podlegają oznakowaniu w sposób określony w uchwale, o której mowa w ust. 1.
4. Koszty rejestracji i oznakowania psa ponosi gmina”;

8) w art. 12 :

a) w ust. 2 wyrazy „ chowu i hodowli” zastępuje się wyrazami „chowu lub hodowli ”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zabrania się podawania zwierzętom gospodarskim substancji o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i beta–agonistycznym, w innym celu niż leczenie zwierząt, z zastrzeżeniem ust. 3a.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Dopuszcza się stosowanie substancji o działaniu hormonalnym w rozrodzie zwierząt gospodarskich.”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Zabrania się utrzymywania cieląt:

- 1) powyżej 8 tygodnia życia, w pojedynczych boksach,
- 2) na uwięzi, z wyjątkiem pory karmienia, nie dłużej jednak niż jedną godzinę.”,

e) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Utrzymujący zwierzęta gospodarskie przechowuje, przez okres 3 lat, dokumentację weterynaryjną dotyczącą przebiegu leczenia, przeprowadzonych zabiegów weterynaryjnych oraz padłych zwierząt.”,

f) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„ 7. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich,

mając na względzie zapewnienie im właściwej opieki oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.”;

9) skreśla się art. 13;

10) w art. 15 skreśla się ust. 6;

11) w art. 17:

a) ust.2 otrzymuje brzmienie :

„2.Tresura zwierząt do celów widowiskowo-rozrywkowych i obronnych nie może być prowadzona w sposób powodujący cierpienie zwierzęcia.”,

b) skreśla się ust.7-9;

12) w art. 18 w ust. 1 wyrazy „państwowej służby weterynaryjnej” zastępuje się wyrazami „Inspekcji Weterynaryjnej”;

13) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22.1. Wchodzenie w posiadanie zwierząt wolno żyjących (dzikich) w celu wykonywania eksponatów wymaga zezwolenia wojewody właściwego ze względu na miejsce wykonywania eksponatów.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się, jeżeli eksponaty będą wykonywane wyłącznie w celu naukowym, dydaktycznym lub edukacyjnym.

3. W zezwoleniu ustala się warunki i sposób pozyskiwania zwierząt, o których mowa w ust.1, po uzyskaniu opinii starosty właściwego ze względu na miejsce pozyskiwania tych zwierząt.

4. Przepisów ust.1-3 nie stosuje się do zwierząt wolno żyjących (dzikich), których pozyskiwanie regulują odrębne przepisy.

5. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie wydaje się a wydane cofa się, jeżeli: 1) zachodzi uzasadniona potrzeba ochrony zasobów genetycznych, 2) przemawiają za tym względy sanitarne.”;

14) po ust. 22 dodaje się ust. 22a w brzmieniu:

„ 22a. Wchodzenie w posiadanie zwierząt wolno żyjących (dzikich) w celu tworzenia kolekcji wymaga zgody wojewody właściwego ze względu na miejsce tworzenia kolekcji.”

15) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„ Art. 23.1. Dopuszcza się zwalczanie zwierząt, w tym zwierząt bezdomnych, które stanowią zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka, w tym gospodarki łowieckiej.

2.Wojewoda, po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody, organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt oraz Polskiego Związku Łowieckiego określi, w drodze rozporządzenia, miejsce, warunki, czas i sposoby zwalczania zwierząt, o których mowa w ust.1.”;

16) w art. 24:

a) w ust. 2:

–pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) transportu zwierząt :

- a) w okresie okołoporodowym, który odpowiada 10% czasu trwania ciąży przed porodem i 7 dniom po porodzie,
- b) młodych do czasu zagojenia pępownicy albo oddzielonych od matek i niezdolnych do przyjmowania stałych pokarmów,”

–po pkt 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:

„3) transportu zwierząt jednokopytnych środkami transportu przeznaczonymi do przewozu zwierząt na więcej niż jednym poziomie oraz transportu koni w grupach, których tylne kopyta są podkute,

4) transportu zwierząt chorych lub rannych, z wyjątkiem transportu zwierząt:

- a) do leczenia,
- b) do uboju sanitarnego,
- c) przeznaczonych do doświadczeń.”

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a-4g w brzmieniu:

„4a. Wykonywanie zarobkowego transportu drogowego zwierząt może odbywać się wyłącznie środkami transportu dopuszczonymi do tego celu.

4b. Środek transportu drogowego może być dopuszczony do transportu zwierząt, jeżeli spełnia wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 oraz w przepisach wydanych na podstawie ust. 5.

4c. Decyzję w sprawie dopuszczenia środka transportu drogowego do transportu zwierząt wydaje powiatowy lekarz weterynarii na wniosek zainteresowanego przewoźnika drogowego.

4d. Decyzja, o której mowa w ust. 4c, zawiera w szczególności:

- 1) numer rejestracyjny środka transportu drogowego,
- 2) gatunek zwierząt, które mogą być transportowane danym środkiem,
- 3) określenie terminu ważności decyzji, z tym że nie może on być dłuższy niż 12 miesięcy,
- 4) rozstrzygnięcie czy środek transportu może być wykorzystany do wykonywania transportu zwierząt, trwającego dłużej niż osiem godzin.

4e. Powiatowy lekarz weterynarii cofa decyzję o dopuszczeniu środka transportu drogowego do transportu zwierząt, jeżeli nie spełnia on wymagań, o których mowa w ust. 4b.

4f. Przewoźnik może zatrudniać do transportu zwierząt wyłącznie kierowców i konwojentów posiadających kwalifikacje w zakresie niezbędnym do transportowania zwierząt.

4g. Decyzję, o której mowa w ust. 4c, dokumenty potwierdzające kwalifikacje, o których mowa w ust. 4f, oraz plan trasy przewoźnik dołącza do dokumentów przewozowych.”;

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób transportu zwierząt, maksymalny czas transportu zwierząt, częstotliwość i czas trwania obowiązkowych postojów, szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać środki transportu do przewozu zwierząt, sposób postępowania ze zwierzętami chorymi i padłymi, a także kwalifikacje kierowców i konwojentów zatrudnianych przy przewozie zwierząt, dokumenty potwierdzające te kwalifikacje oraz wzór planu trasy, mając na względzie zapewnienie odpowiednich i humanitarnych warunków transportu zwierząt oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.”;

17) w art. 27 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zabiegi lekarsko-weterynaryjne i zootechniczne lub inne zabiegi wynikające z technologii produkcji, mogą być wykonywane na zwierzętach wyłącznie przez osoby posiadające kwalifikacje określone odrębnymi przepisami, z zachowaniem koniecznej ostrożności, w sposób ograniczający cierpienie i stres zwierzęcia.”;

18) w art. 28:

a) w ust. 3 wyrazy „Przewodniczący Komitetu Badań Naukowych” zastępuje się wyrazami „minister właściwy do spraw nauki”,

b) w ust. 5 wyraz „placówki” zastępuje się wyrazami „jednostki organizacyjnej” a wyrazy „biorąc pod uwagę w szczególności opinię” zastępuje się wyrazami „po uzyskaniu pozytywnej opinii”,

c) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Doświadczenia i testy na zwierzętach mogą być przeprowadzane wyłącznie w jednostkach organizacyjnych szkół wyższych, instytutach naukowo-badawczych, placówkach Polskiej

Akademii Nauk, urzędowych laboratoriach weterynaryjnych oraz wytwórniach leków lub biopreparatów przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje oraz indywidualne zezwolenie wydane przez kierownika właściwej jednostki organizacyjnej.”,

d) dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. Minister właściwy do spraw nauki, w drodze rozporządzenia, określi wykaz jednostek organizacyjnych uprawnionych do przeprowadzania doświadczeń i testów na zwierzętach oraz tryb składania wniosków do ministra właściwego do spraw nauki o umieszczenie w wykazie i o skreślenie z tego wykazu, mając na względzie konieczność ujednoczenia wymagań dotyczących składanych wniosków.”;

19) w art. 29 :

a) w ust. 2 wyraz „zezwolenia” zastępuje się wyrazem „pozwolenia”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie :

„3. Pozwolenie na hodowlę zwierząt laboratoryjnych jest wydawane, jeżeli zwierzęta utrzymywane będą w warunkach odpowiednich dla danego gatunku, a w szczególności będą miały zapewnioną możliwość ruchu, dostateczne zaopatrzenie w karmę i wodę oraz opiekę zapewniającą dobre samopoczucie i zdrowie.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu :

„3a. Wniosek o wydanie pozwolenia na hodowlę zwierząt laboratoryjnych zawiera w szczególności następujące informacje:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy,
- 2) gatunek zwierząt, które będą przedmiotem hodowli,
- 3) udokumentowany tytuł prawny do obiektów i gruntów, na których ma być prowadzona wnioskowana działalność,
- 4) posiadane kwalifikacje i doświadczenie w zakresie hodowli zwierząt laboratoryjnych,
- 5) wyposażenie obiektów, w których ma być prowadzona wnioskowana działalność.

3b. Pozwolenie na hodowlę zwierząt laboratoryjnych może zostać cofnięte, jeżeli zwierzęta utrzymywane są niezgodnie z warunkami, o których mowa w ust. 3.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki utrzymywania zwierząt w hodowlach zwierząt laboratoryjnych, mając na względzie konieczność zapewnienia tym zwierzętom właściwej opieki i warunków bytowania, a w szczególności zapewnienie minimalnej powierzchni dającej swobodę ruchu oraz odpowiedniego pojenia

i karmienia, biorąc pod uwagę humanitarne traktowanie tych zwierząt oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.”;

20) w art. 31 po pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 i 5 w brzmieniu:

„4) używania do doświadczeń zwierząt bezdomnych,

5) używania do doświadczeń zwierząt dzikich, chyba że badania dotyczą tych zwierząt.”;

21) art. 32 otrzymuje brzmienie :

„Art. 32. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi:

1) sposób powoływania, organizację, działalność, sposób finansowania Krajowej Komisji Etycznej oraz lokalnych komisji etycznych, o których mowa w art. 28 ust. 3 i 4 oraz tryb wyłaniania kandydatów do poszczególnych komisji, a także sposób ustalania ich wynagrodzeń mając na względzie konieczność zapewnienia sprawnego działania komisji oraz wprowadzenie kadencyjności członków tych komisji,

2) szczegółowe warunki przeprowadzania doświadczeń i testów na zwierzętach oraz sposób ich kontrolowania, w tym określenie sposobu prowadzenia rejestru zwierząt laboratoryjnych oraz dokumentacji doświadczeń i testów na zwierzętach przez jednostki organizacyjne uprawnione do ich przeprowadzania, mając na względzie potrzebę prowadzenia właściwej dokumentacji doświadczeń i testów, kwalifikacje osób kierujących doświadczeniami i testami, a także zapewnienia właściwej kontroli nad wykonywaniem tych doświadczeń i testów.”;

22) tytuł rozdziału 10 otrzymuje brzmienie:

„Ubój i uśmiercanie zwierząt”;

23) w art. 33:

a) w ust. 1 w pkt 6 skreśla się wyrazy „na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu :

„1a. Uśmiercanie zwierząt może odbywać się wyłącznie w sposób humanitarny, polegający na zadaniu im minimum cierpienia fizycznego i psychicznego.”;

c) w ust. 3 wyrazy ”Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub innej organizacji o podobnym statutowym celu działania” zastępuje się wyrazami „organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt”;

24) w art. 34 :

a) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) uboju lub uśmiercania zwierząt domowych lub gospodarskich przy udziale osób niepełnoletnich lub w ich obecności,”

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, kwalifikacje osób uprawnionych do zawodowego uboju, dopuszczalne metody uboju i uśmiercania zwierząt stosownie do gatunku, mając na względzie zapewnienie humanitarnych warunków uboju i uśmiercania zwierząt.”;

25) dodaje się rozdział 10a w brzmieniu:

„Rozdział 10a

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt

Art. 34a. 1. Inspekcja Weterynaryjna sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt w zakresie:

- 1) utrzymywania zwierząt gospodarskich,
- 2) poddawania ubojowi zwierząt gospodarskich,
- 3) transportowania zwierząt,
- 4) utrzymywania zwierząt wykorzystywanych do doświadczeń i testów oraz przeprowadzania tych doświadczeń i testów,
- 5) utrzymywania i wykorzystywania zwierząt do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych,
- 6) utrzymywania zwierząt w ogrodach zoologicznych oraz hodowlach zwierząt zarejestrowanych zgodnie z odrębnymi przepisami,
- 7) utrzymywania zwierząt w schroniskach,
- 8) utrzymywania zwierząt w miejscach ich sprzedaży.

2. W zakresie wykonywania nadzoru, o którym mowa w ust. 1, pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej oraz osoby wyznaczone przez organy tej Inspekcji posiadają uprawnienia określone w przepisach o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji weterynaryjnej.”

26) w art. 35 :

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1. Kto zabija, uśmierca zwierzę albo dokonuje uboju zwierzęcia z naruszeniem przepisów art. 6 ust. 1, art. 33 lub art. 34 ust. 1 - 4 albo znęca się nad nim w sposób określony w art. 6 ust. 2 i art. 31, podlega karze pozbawienia wolności do roku, ograniczenia wolności albo grzywnie” ,

b) w ust. 5 skreśla się wyrazy „rzecz Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub na inny”;

27) w art. 37:

a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „ art. 13 ust. 1”,

b) w ust. 4 skreśla się wyrazy „rzecz Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub na inny”;

28) po art. 37 dodaje się art. 37a - 37 c w brzmieniu:

„Art. 37a. 1. Kto utrzymuje psa rasy uznawanej za agresywną bez wymaganego pozwolenia, podlega karze aresztu lub grzywny.

2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w ust. 1, można orzec przepadek zwierzęcia.

Art. 37b. Kto wykonując działalność w zakresie zarobkowego transportu drogowego zwierząt:

1) transportuje zwierzęta środkami transportu, które nie zostały dopuszczone do transportu zwierząt przez powiatowego lekarza weterynarii lub

2) nie zapewnia transportowanym zwierzętom warunków transportu określonych w ustawie oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 5,

- podlega karze aresztu lub grzywny.

Art. 37c.1. Kto prowadzi hodowlę zwierząt laboratoryjnych :

1) bez wymaganego pozwolenia lub

2) nie zapewnia zwierzętom utrzymywanym w tych hodowlach właściwych warunków bytowania

- podlega karze aresztu lub grzywny.

2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w ust. 1, można orzec przepadek zwierząt.”;

29) art. 38 otrzymuje brzmienie:

„Art. 38.1. Sąd przekazuje zawiadomienie o wydanym prawomocnym orzeczeniu o przypadku zwierzęcia organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, biorącej udział w postępowaniu, lub innej organizacji, o takim samym statutowym celu działania.

2. Organizacja społeczna, o której mowa w ust. 1, po otrzymaniu zawiadomienia jest obowiązana powiadomić niezwłocznie powiatowego lekarza weterynarii o wejściu w posiadanie zwierzęcia.

3. Po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, powiatowy lekarz weterynarii niezwłocznie przeprowadza badanie zwierzęcia.

4. Organizacja społeczna, o której mowa w ust. 2, przekazuje zwierzę nieodpłatnie:

- 1) schronisku dla zwierząt - w przypadku zwierzęcia domowego lub laboratoryjnego lub
- 2) państwowej jednostce organizacyjnej prowadzącej gospodarstwo rolne - w przypadku zwierzęcia gospodarskiego lub
- 3) ogrodowi zoologicznemu lub schronisku dla zwierząt - w przypadku zwierzęcia wykorzystywanego do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywanego w ogrodach zoologicznych.

5. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 4, następuje za zgodą podmiotu, któremu zwierzę ma być przekazane.

6. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust.5, lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust. 4, zwierzę może zostać nieodpłatnie przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.

7. Z przekazania zwierzęcia sporządza się protokół, który zawiera :

- 1) datę przekazania zwierzęcia,
- 2) nazwę, siedzibę i adres organizacji społecznej przekazującej zwierzę,
- 3) nazwę i siedzibę osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej albo imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres osoby fizycznej, której zwierzę jest przekazywane,
- 4) gatunek, wiek i płeć zwierzęcia,
- 5) informację o stanie zdrowia zwierzęcia.

8. Koszty wykonania orzeczenia o przypadku zwierzęcia ponosi skazany.”;

30) w art. 39:

a) w ust. 1 wyrazy „Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce oraz inne organizacje społeczne, których” zastępuje się wyrazami “organizacja społeczna, której ”,

b) skreśla się ust. 2;

31) art. 40 otrzymuje brzmienie:

„Art. 40. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą współdziałać z właściwymi instytucjami państwowymi i samorządowymi w ujawnianiu oraz ściganiu przestępstw i wykroczeń określonych w ustawie.”

Art. 2.

Postępowanie wszczęte w przedmiocie wydania pozwolenia na:

- 1) utrzymywanie psa rasy uznanej za agresywną,
- 2) hodowlę zwierząt laboratoryjnych

- przed dniem wejścia w życie ustawy toczy się na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 3.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują moc dotychczasowe przepisy wykonawcze, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 1 pkt 25 w zakresie dotyczącym art. 34a ust. 1 pkt 1 i 4-6 ustawy wymienionej w art. 1 niniejszej ustawy, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt jest dostosowanie polskiego prawodawstwa z dziedziny ochrony zwierząt do prawa Unii Europejskiej. W projekcie uwzględniono następujące akty prawne obecnie obowiązujące w Unii Europejskiej, dotyczące ochrony zwierząt:

- Dyrektywę Rady 86/609/EWG z dnia 24 listopada 1986 r. o ujednoczeniu ustaw, rozporządzeń i zarządzeń administracyjnych państw Członkowskich, dotyczących ochrony zwierząt używanych do celów doświadczalnych i innych celów naukowych,
- Dyrektywę Rady 88/166/EWG z 7 marca 1988 r. określającej minimalne normy ochrony niosek w klatkach w systemie bateryjnym,
- Dyrektywę Rady 93/119/EWG z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie ochrony zwierząt w czasie uboju i uśmiercania,
- Dyrektywę Rady 91/629/EWG z 19 listopada 1991 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony cieląt,
- Dyrektywę Rady 91/630/EWG z 19 listopada 1991 r. określającej minimalne normy ochrony świń,
- Dyrektywę Rady 95/29/WE z dnia 29 czerwca 1995 r. dotyczącej transportu zwierząt,
- Rozporządzenie Rady 1255/97/WE z dnia 25 czerwca 1997 r. ustalającego kryteria Unii Europejskiej dla punktów etapowych oraz zmieniającego plan trasy określony w załączniku do Dyrektywy 91/628/EWG,
- Rozporządzenie Rady 411/98/WE z dnia 16 lutego 1998 r. o dodatkowych standardach dotyczących ochrony zwierząt, mających zastosowanie do pojazdów drogowych używanych do przewozu zwierząt gospodarskich, w czasie podróży, które przekraczają 8 godzin,
- Dyrektywę Rady 98/58 WE z 20 czerwca 1998 r. dotyczącą ochrony zwierząt hodowanych dla celów rolniczych.

W projekcie ustawy proponuje się zastąpienie wyrazów „Państwowa Inspekcja Weterynaryjna”, wyrazami „Inspekcja Weterynaryjna”. Zmiana ta wynika ze zmiany nazwy inspekcji. Ponadto w art. 3 zmienianej ustawy wskazano jako pierwszą inspekcję weterynaryjną, współdziałającą z pozostałymi podmiotami w celu realizacji przepisów ustawy. Zmiana ta wynika z powierzenia inspekcji nadzoru nad wykonywaniem przepisów ustawy. Proponuje się również zastąpienie wyrazu „podmiot gospodarczy” wyrazem „przedsiębiorca” w celu uzyskania zgodności terminologii z ustawą Prawo działalności gospodarczej

W słowniczku proponuje się nową redakcję definicji doświadczenia na zwierzęciu oraz wprowadza się definicje eksponatu, kolekcji, kolekcjonera, preparatora i zwierząt wolno żyjących(dzikich). Wprowadzane zmiany pozwolą na nową redakcję art. 22 ustawy w zakresie wchodzenia w posiadanie zwierząt dzikich w celu preparowania i tworzenia kolekcji. Pozostałe definicje są wynikiem dostosowania przepisów prawa polskiego do wskazanych wyżej przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej.

Proponowane zastąpienie we wszystkich przepisach obowiązującej ustawy wyrazów „Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami” przez sformułowanie „organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt” daje równe możliwości działania na rzecz zwierząt wszystkim istniejącym obecnie organizacjom i stowarzyszeniom, których statut przewiduje taką działalność. Przepis taki daje możliwość działania, na takich samych zasadach, nowopowstającym organizacjom i stowarzyszeniom.

Proponowane zastąpienie wyrazów „chów i hodowla” wyrazami „chów lub hodowla” wynika z faktu, że są to dwa odrębne rodzaje działalności, które mogą być prowadzone również oddzielnie.

Nadano nowe brzmienie ust. 1 w art.7 ustawy, wprowadzając obowiązek wyrażenia zgody przez podmiot, któremu przekazywane jest zwierzę, odebrane czasowo właścicielowi lub opiekunowi na podstawie decyzji.

Projekt wprowadza zmiany w ustawie w ten sposób, że uregulowano tryb i warunki wydawania oraz cofania pozwoleń na utrzymywanie psów ras uznanych za agresywne oraz wprowadzono zmianę w dotychczas istniejącej delegacji poprzez dodanie wytycznych.

W ustawie wskazano powiatowego lekarza weterynarii jako organ Inspekcji Weterynaryjnej upoważniony do wydawania opinii w sprawie wyłapywania i dalszego postępowania z bezdomnymi zwierzętami. Dodano w projekcie ustawy art. 11a który umożliwi gminom wprowadzenie rejestracji i znakowania psów. Zapis ten daje możliwość prowadzenia potrzebnej gminom ewidencji psów oraz pozwoli na identyfikację psów pozostających bez opieki. Koszty prowadzenia rejestru i znakowania ma ponosić gmina.

Kolejna proponowana zmiana polegająca na wprowadzeniu zakazu stosowania hormonów oraz substancji beta-agonistycznych, z wyłączeniem stosowania tych substancji w leczeniu i rozrodzie zwierząt, rozszerza dotychczasowy zakaz i jest zgodna w swojej treści z zapisem dyrektywy 96/22. W obowiązującej dotychczas ustawie zakaz dotyczył tylko hormonów wzrostu podawanych w paszy. Proponuje się także wprowadzenie zakazu utrzymywania cieląt w boksach i na uwięzi oraz obowiązek przechowywania dokumentacji weterynaryjnej przez utrzymujących zwierzęta gospodarskie przez okres 3 lat.

Proponowane nowe brzmienie delegacji dotyczącej warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich ma na celu wydanie, brakującego obecnie, aktu wykonawczego w tym zakresie, w którym będą zawarte regulacje uwzględniające przepisy obowiązujące w Unii Europejskiej wynikające z dyrektyw 88/166.91/629 i 91/630.

Proponowane skreślenie przepisu nakładającego obowiązek uzyskania zezwolenia wojewody na wprowadzenie nowej technologii chowu, wynika z faktu, że warunki chowu zwierząt będą określone w rozporządzeniu oraz regulowane ustawą i każda nowo wprowadzana technologia będzie musiała być z nią zgodna. Następstwem wprowadzonej zmiany jest wykreślenie delegacji która miała określić tryb i sposób wydawania omawianego wyżej zezwolenia.

Proponowane skreślenie upoważnienia ustawowego dla Ministra Kultury i Sztuki zawartego w art.15 ust 6 ustawy wynika z niemożliwości jego spełnienia. Pomimo podejmowania prac wspólnie z resortami i konsultacji z organizacjami i stowarzyszeniami zajmującymi się problematyką ochrony zwierząt, wypełnienie tego upoważnienia okazało się niemożliwe.

W związku z koniecznością skreślenia ust 7,8 i 9 w art.17 dotyczących upoważnienia do określenia: warunków utrzymywania zwierząt wykorzystywanych do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych oraz warunków nadawania uprawnień trenerom, proponuje się nową redakcją tego artykułu nakładającą na osoby prowadzące tresurę zwierząt obowiązek prowadzenia tresury w sposób niepowodujący cierpienia zwierząt.

Proponowane skreślenie delegacji ustawowych obligujących do wydania rozporządzeń w sprawie określenia szczegółowych warunków utrzymywania zwierząt wykorzystywanych do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych oraz w sprawie trybu i szczegółowych warunków nadawania uprawnień osobom zajmującym się tresurą zwierząt wynika z niemożliwości wykonania tych delegacji z powodu, w przypadku pierwszego rozporządzenia, niemożliwości całkowitego zrealizowania delegacji, a w przypadku drugiego rozporządzenia, z powodu wykroczenia poza kompetencje ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Proponowana nowa redakcja art. 22 reguluje zasady wchodzenia w posiadanie zwierząt wolno żyjących (dzikich), ich preparowania i tworzenia kolekcji oraz uzyskiwania zezwoleń i zgody wojewody.

Proponowane w projekcie zmiany wprowadzają regulacje zgodne z przepisami Unii Europejskiej w zakresie dotyczącym transportu zwierząt. Powiatowy lekarz weterynarii zostaje uprawniony do wydania i cofania decyzji o spełnieniu wymagań przez dany środek transportu. W projekcie określono tryb wydania decyzji oraz wprowadzono sankcje karne za nieprzestrzeganie tych przepisów. Nowe brzmienie delegacji pozwoli na określenie szczegółowych warunków jakie powinny spełniać środki transportu zwierząt, czas trwania przewozu, kwalifikacje dla kierowców i konwojentów. Wydanie rozporządzenia wynikającego z tej delegacji powierza się ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.

Zmiany dotyczące hodowli zwierząt laboratoryjnych określają tryb i warunki otrzymywania i cofania pozwoleń na prowadzenie hodowli zwierząt laboratoryjnych. Nowe brzmienie delegacji pozwoli na wydanie rozporządzeń wykonawczych zgodnych z obowiązującymi w tym zakresie przepisami Unii Europejskiej, w tym z dyrektywą 86/609/EWG.

W projekcie proponuje się wprowadzenie zakazu używania do doświadczeń zwierząt bezdomnych i ograniczenie wykorzystywania do doświadczeń zwierząt dzikich.

Proponowane w projekcie zmiany wprowadzają do ustawy pojęcie zgodne z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej, takie jak ubój i uśmiercenie zwierzęcia oraz umożliwią wydanie rozporządzenia wynikającego z nowego brzmienia delegacji, w którym zostaną wdrożone przepisy dyrektywy rady 93/119 dotyczącej ochrony zwierząt w czasie uboju i uśmiercania.

Proponuje się w projekcie dodanie rozdziału zatytułowanego „Nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt” Przepisy tego rozdziału wskazują organ nadzoru, zakres nadzoru oraz uprawnienia organu wyznaczonego do sprawowania nadzoru. Nadzór ten powierza się Inspekcji Weterynaryjnej. W istniejących dotąd przepisach organ nadzoru nie był wskazany.

Zaproponowane w projekcie skreślenie upoważnienia Rady Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt wynika z faktu, iż wykonanie tej delegacji jest niemożliwe do wykonania od strony technicznej - braku możliwości dotarcia do wykazów wszystkich organizacji społecznych mogących mieć w swoich statutach zapisane działania na rzecz ochrony zwierząt. Ponadto istnieje w ustawie upoważnienie dla wszystkich organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, do wykonywania praw pokrzywdzonego w sprawach o zabicie zwierzęcia lub znęcania się nad nim.

W projekcie uwzględniono szereg sugestii organizacji społecznych, które statutowo zajmują się ochroną zwierząt, między innymi odnośnie zakazu używania do doświadczeń zwierząt bezdomnych, stosowania hormonów oraz zaostrzenia przepisów w stosunku do przewoźników zajmujących się zarobkowo transportem zwierząt.

W projekcie nie wprowadza się zmian związanych z dostosowaniem prawa w zakresie dyrektywy 99/22 w sprawie trzymania dzikich zwierząt w ogrodach zoologicznych, ponieważ te zmiany zostaną zawarte w nowelizowanej obecnie ustawie o ochronie przyrody.

Nowe brzmienie art.38 określa wykonanie orzeczenia o przypadku zwierzęcia oraz dalsze postępowanie z tym zwierzęciem. W ust. 6 ww. artykułu przewidziano, że zarówno w przypadku braku zgody na przyjęcie zwierzęcia przez wymienione podmioty, jak również braku możliwości jego przejęcia, zwierzę może zostać nieodpłatnie przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.

Przewiduje się, że przepisy ustawy wejdą w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia, natomiast przepisy art. 34a ust 1 pkt 1 i 4-6, z uwagi na potrzebę dostosowania organizacji Inspekcji Weterynaryjnej (wzmocnienie kadrowe Inspekcji i przeszkolenie inspektorów) w zakresie nadzoru nad utrzymywaniem i wykorzystywaniem zwierząt do doświadczeń, utrzymywaniem i wykorzystywaniem zwierząt do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych oraz utrzymywaniem zwierząt w ogrodach zoologicznych, wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

Zadania Inspekcji Weterynaryjnej związane z pełnieniem przez nią nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy są nowymi zadaniami. Przyjęto, że zadania te będą mogły być wykonywane bez obciążania budżetu dodatkowymi kosztami w ramach wzmocnienia kadrowego przewidzianego nowelizacją ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej. W związku z tym wejście w życie ustawy nie spowoduje dodatkowych kosztów dla budżetu państwa.

**UZASADNIENIE DOSTOSOWAWCZEGO CHARAKTERU
PROJEKTU USTAWY O
ZMIANIE USTAWY O OCHRONIE ZWIERZĄT**

Projektowana zmiana ustawy o ochronie zwierząt ma na celu dostosowanie polskiego prawa w dziedzinie ochrony zwierząt do wymogów przewidzianych prawem Unii Europejskiej. W projekcie wdrożone zostały przepisy następujących aktów prawa wspólnotowego:

- 1) Dyrektywy Rady 86/609/EWG z dnia 24 listopada 1986 r. o ujednoczeniu ustaw, rozporządzeń i zarządzeń administracyjnych państw Członkowskich, dotyczących ochrony zwierząt używanych do celów doświadczalnych i innych celów naukowych,
- 2) Dyrektywy Rady 93/119/EWG z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie ochrony zwierząt w czasie uboju i uśmiercania,
- 3) Dyrektywy Rady 95/29/WE z dnia 29 czerwca 1995 r. dotyczącej transportu zwierząt,
- 4) Rozporządzenia Rady 1255/97/WE z dnia 25 czerwca 1997 r. ustalającego kryteria Unii Europejskiej dla punktów etapowych oraz zmieniającego plan trasy określony w załączniku do Dyrektywy 91/628/EWG,
- 5) Rozporządzenia Rady 411/98/WE z dnia 16 lutego 1998 r. o dodatkowych standardach dotyczących ochrony zwierząt, mających zastosowanie do pojazdów drogowych używanych do przewozu zwierząt gospodarskich, w czasie podróży, które przekraczają 8 godzin,
- 6) Dyrektywy Rady 98/58 z dnia 20 czerwca 1998 r. dotyczącej ochrony zwierząt hodowanych dla celów rolniczych,
- 7) Dyrektywy Rady 91/629 z dnia 19 listopada 1991 r. określającej minimalne normy ochrony cieląt,
- 8) Dyrektywy Rady 91/630 z dnia 19 listopada 1991 r. określającej minimalne normy ochrony świń,
- 9) Dyrektywy Rady 88/166 z dnia 7 marca 1988 r. określającej minimalne normy ochrony niosek w klatkach w systemie bateryjnym.

W projekcie wprowadzone zostały następujące zmiany podyktowane dostosowaniem do wymogów wspólnotowych:

W art.4 projektowanej ustawy wprowadzono szereg definicji pojęć, którym zostało nadane specyficzne znaczenie na gruncie prawa wspólnotowego, takich jak doświadczenie na zwierzęciu, zwierzę gospodarskie oraz hodowla zwierząt laboratoryjnych, ujednoczając

rozumienie podstawowych wyrażeń z zakresu ochrony zwierząt z obowiązującymi w Unii Europejskiej.

W art.12 ust.3 i 3a projektu wprowadzono zakaz podawania zwierzętom gospodarskim hormonów oraz substancji beta-agonistycznych w celu innym niż leczenie lub rozród zwierząt, co odpowiada wymogom Dyrektywy 96/22.

W art.12 projektu dodano ust.4a, który zabrania utrzymywania cieląt w pojedynczych boksach, powyżej 8 tygodnia życia oraz utrzymywania cieląt na uwięzi, z wyjątkiem pory karmienia, nie dłużej jednak niż jedną godzinę. Przepis ten jest zgodny z wymogami Dyrektywy 91/629.

Ust.7 tego samego artykułu zawiera delegację do wydania rozporządzenia określającego szczegółowe warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich, co stanie się podstawą implementacji do prawa polskiego postanowień Dyrektywy 88/166, Dyrektywy 91/629 oraz Dyrektywy 91/630, przewidujących minimalne normy ochrony odpowiednio niosek w klatkach w systemie bateryjnym, cieląt oraz świń.

W art.24 projektowanej ustawy wprowadzono liczne zmiany służące osiągnięciu zgodności polskich przepisów dotyczących transportu zwierząt z wymogami wspólnotowymi. W ust.2 wprowadzono zakaz transportu zwierząt w okresie okołoporodowym oraz młodych do czasu zagojenia pępownicy albo oddzielonych od matek i niezdolnych do przyjmowania stałych pokarmów, zakaz transportu zwierząt jednokopytnych środkami transportu przeznaczonymi do przewozu zwierząt na więcej niż jednym poziomie oraz transportu koni w grupach, których tylne kopyta są podkute, a także zakaz transportu zwierząt chorych lub rannych z wyjątkiem transportu zwierząt do leczenia, uboju sanitarnego lub przeznaczonych do doświadczeń. Dodano ust.4a-4g, gdzie ust.4a stanowi, że wykonywanie zarobkowego transportu drogowego zwierząt przy użyciu środków transportu drogowego może odbywać się wyłącznie środkami transportu dopuszczonymi do przewozu zwierząt, zaś w ust.4b-4g uregulowano procedurę dopuszczania środka do transportu zwierząt oraz kwalifikacji przewoźnika. Ust.5 tego artykułu zawiera bardzo szeroką delegację ustawową do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i sposobu transportu zwierząt, maksymalnego czasu transportu, częstotliwości i czasu trwania obowiązkowych postojów, sposobu postępowania ze zwierzętami padłymi i chorymi, a także zakresu szkolenia kierowców i konwojentów zatrudnionych przy przewozie zwierząt oraz wzoru dokumentu potwierdzającego ukończenie szkolenia i wzoru planu trasy. Wydanie tego rozporządzenia umożliwi przeniesienie na grunt polskiego prawa pozostałych wymagań Dyrektywy 95/29, Rozporządzenia 1255/97 oraz Rozporządzenia 411/98.

Artykuły 28 – 32 projektu dostosowują polskie przepisy o ochronie zwierząt laboratoryjnych do wymagań wynikających z Dyrektywy 86/609. Określają tryb i warunki otrzymywania i cofania zezwoleń na prowadzenie hodowli zwierząt laboratoryjnych oraz wprowadzają delegacje do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków utrzymywania zwierząt w hodowlach zwierząt laboratoryjnych, a także rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków przeprowadzania doświadczeń i testów na zwierzętach oraz sposobu ich kontrolowania, w tym określenia sposobu prowadzenia rejestru zwierząt laboratoryjnych oraz dokumentacji doświadczeń i testów przez jednostki organizacyjne uprawnione do przeprowadzania doświadczeń i testów na zwierzętach, kwalifikacji osób kierujących doświadczeniami i testami, a także zapewnienia właściwej kontroli nad wykonywaniem tych doświadczeń i testów. W art.31 wprowadzono zakaz wykorzystywania do doświadczeń zwierząt bezdomnych i ograniczono używanie do doświadczeń zwierząt dzikich.

Projektowana ustawa w art.33 i 34 wprowadza zmiany celem osiągnięcia zgodności z Dyrektywą 93/119 dotyczącą ochrony zwierząt w czasie uboju i uśmiercania. Ustanawia delegację do wydania rozporządzenia określającego kwalifikacje osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz dopuszczalnych metod uboju i uśmiercania zwierząt stosownie do gatunku.

Powyższe odniesienia poszczególnych przepisów projektowanej ustawy do przepisów prawa Unii Europejskiej wskazują, że projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt należy potraktować jako projekt ustawy dostosowawczej.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekt. Min. DH/ 600/2002/DPE/kz

Warszawa, 12 marca 2002 r.

Pan

Aleksander Proksa

Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (DZ. U. Nr 106 poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym tekstem projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (pismo RM-10-25-02 z dnia 11.03.2002 r.) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię.

Projektowana zmiana ustawy o ochronie zwierząt ma na celu dostosowanie polskiego prawa w dziedzinie ochrony zwierząt do wymogów przewidzianych prawem Unii Europejskiej. Problematyka ochrony zwierząt regulowana jest w następujących aktach prawa wspólnotowego:

- 1) Dyrektywie Rady 86/609/EWG z dnia 24 listopada 1986 r. o ujednoczeniu ustaw, rozporządzeń i zarządzeń administracyjnych państw Członkowskich, dotyczących ochrony zwierząt używanych do celów doświadczalnych i innych celów naukowych,
- 2) Dyrektywie Rady 93/119/EWG z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie ochrony zwierząt w czasie uboju i uśmiercania,

- 3) Dyrektywie Rady 95/29/WE z dnia 29 czerwca 1995 r. dotyczącej transportu zwierząt,
- 4) Rozporządzeniu Rady 1255/97/WE z dnia 25 czerwca 1997 r. ustalającym kryteria Unii Europejskiej dla punktów etapowych oraz zmieniającego plan trasy określony w załączniku do Dyrektywy 91/628/EWG,
- 5) Rozporządzeniu Rady 411/98/WE z dnia 16 lutego 1998 r. o dodatkowych standardach dotyczących ochrony zwierząt, mających zastosowanie do pojazdów drogowych używanych do przewozu zwierząt gospodarskich, w czasie podróży, które przekraczają 8 godzin,
- 6) Dyrektywie Rady 98/58 z dnia 20 czerwca 1998 r. dotyczącej ochrony zwierząt hodowanych dla celów rolniczych,
- 7) Dyrektywie Rady 91/629 z dnia 19 listopada 1991 r. określającej minimalne normy ochrony cieląt,
- 8) Dyrektywie Rady 91/630 z dnia 19 listopada 1991 r. określającej minimalne normy ochrony świń,
- 9) Dyrektywie Rady 88/166 z dnia 7 marca 1988 r. określającej minimalne normy ochrony niosek w klatkach w systemie bateryjnym.

Projekt ustawy wprowadza szereg definicji takich jak doświadczenie na zwierzęciu, eksponat, zwierzę gospodarskie, zwierzę wolno żyjące (dzikie) oraz hodowla zwierząt laboratoryjnych, ujednolicając rozumienie podstawowych pojęć z zakresu ochrony zwierząt z prawem Unii Europejskiej.

Kolejną, istotną z punktu widzenia prawa wspólnotowego, zmianą jest wprowadzenie zakazu podawania zwierzętom gospodarskim hormonów oraz substancji beta-agonistycznych w innym celu niż leczenie lub rozród zwierząt, co odpowiada wymogom Dyrektywy 96/22. Zakazano też utrzymywania cieląt w boksach i na uwięzi. Wprowadzono natomiast delegację do wydania rozporządzeń w sprawie szczegółowych warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich, co będzie podstawą implementacji do prawa polskiego postanowień Dyrektywy 88/166, Dyrektywy 91/629 oraz Dyrektywy 91/630 określających minimalne normy ochrony odpowiednio niosek w klatkach w systemie bateryjnym, cieląt oraz świń. Projektowana ustawa nakłada na utrzymujących zwierzęta gospodarskie, obowiązek przechowywania przez okres trzech lat dokumentacji weterynaryjnej dotyczącej przebiegu leczenia, prowadzonych zabiegów weterynaryjnych oraz liczby padłych zwierząt.

W kwestii ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów widowiskowo-rozrywkowych i obronnych, projekt przewiduje obowiązek prowadzenia tresury w sposób nie

powodujący cierpienia. Zrezygnowano jednak z określenia wymogu posiadania przez osoby zajmujące się tresurą odpowiednich kwalifikacji oraz delegacji do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków nadawania uprawnień osobom zajmującym się tresurą zwierząt (kwestia ta nie podlega regulacji w prawie Unii Europejskiej), co może znacząco zmniejszać znaczenie omawianego przepisu, a w konsekwencji poziom ochrony zwierząt jaki ma zapewniać.

Kolejną dziedziną, gdzie wprowadzono liczne istotne zmiany, jest problematyka transportu zwierząt. Określono tryb i warunki oraz organ odpowiedzialny za wydawanie decyzji w sprawie dopuszczenia środka transportu drogowego do transportu zwierząt. Wprowadzono zakaz transportu zwierząt w okresie okołoporodowym oraz młodych do czasu zagojenia rany albo oddzielonych od matek i niezdolnych do przyjmowania stałych pokarmów, zakaz transportu zwierząt jednokopytnych środkami transportu przeznaczonymi do przewozu zwierząt na więcej niż jednym poziomie oraz transportu koni w grupach, których tylne kopyta są podkute, a także zakaz transportu zwierząt chorych lub rannych, z wyjątkiem transportu do leczenia, uboju sanitarnego i zwierząt przeznaczonych do doświadczeń. Szeroki zakres delegacji ustawowej pozwoli na określenie szczegółowych warunków jakie powinny spełniać środki transportu zwierząt, czasu trwania przewozów, kwalifikacji kierowców i konwojentów. Wydanie tego rozporządzenia spowoduje przeniesienie na grunt polskiego prawa pozostałych wymagań Dyrektywy 95/29, Rozporządzenia 1255/97 oraz Rozporządzenia 411/98.

Następna zmiana polega na określeniu trybu i warunków otrzymywania i cofania zezwoleń na prowadzenie hodowli zwierząt laboratoryjnych oraz wprowadzeniu delegacji do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków hodowli zwierząt laboratoryjnych, co umożliwi dostosowanie polskiej regulacji w tym zakresie do postanowień Dyrektywy 86/609. Projekt przewiduje też zakaz wykorzystywania do doświadczeń zwierząt bezdomnych oraz ograniczenie używania do doświadczeń zwierząt dzikich.

Projektowana ustawa wprowadza też modyfikacje pod kątem osiągnięcia zgodności z postanowieniami Dyrektywy 93/119 dotyczącej ochrony zwierząt w czasie uboju i uśmiercania. Ustanawia delegację do wydania rozporządzenia określającego kwalifikacje osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz dopuszczalnych metod uboju i uśmiercania zwierząt stosownie do gatunku.

Przedłożony projekt ustawy wprowadza nowy rozdział dotyczący nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt, co sanuje dotychczasowy brak

zinstytucjonalizowanego nadzoru nad przestrzeganiem postanowień ustawy. Wykonywanie nadzoru zostało powierzone Inspekcji Weterynaryjnej.

Wbrew pierwotnym założeniom projekt nie przewiduje zmian związanych z dostosowaniem prawa polskiego do postanowień Dyrektywy 99/22 w sprawie trzymania dzikich zwierząt w ogrodach zoologicznych, ponieważ zmiany te zostaną zawarte w projektowanej nowelizacji ustawy o ochronie przyrody.

W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan J. Piłarczyk

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Rozporządzenie
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia

**w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz dopuszczalnych
metod uboju i uśmiercania zwierząt stosownie do gatunku**

Na podstawie art. 34 ust. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. Nr 111, poz. 724, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, z 2001 r. Nr 3, poz. 21 i Nr 111, poz. 1194 oraz z 2002 r. Nr , poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1.1. Niniejsze rozporządzenie dotyczy przemieszczania, przetrzymywania w magazynie żywca, unieruchamiania, oszłamiania, uboju lub uśmiercania zwierząt hodowlanych w celu pozyskania mięsa, skór lub innych produktów, zwierząt domowych i laboratoryjnych, oraz metod uśmiercania zwierząt, związanego ze zwalczaniem chorób zakaźnych.

2. Rozporządzenie nie dotyczy zwierząt łownych, określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, z dnia 20 stycznia 1999 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych wymaganych przy prowadzeniu skupu i przetwórstwa mięsa zwierząt łownych oraz jego składowaniu (Dz.U. Nr 10, poz. 89).

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1/ rzeźnia: obiekt z pomieszczeniami do przemieszczenia i przetrzymywania zwierząt, używany do uboju zwierząt, wymienionych w § 5, w celu pozyskania mięsa i wprowadzenia go do obrotu.
- 2/ przemieszczanie: wyładunek zwierząt lub przemieszczanie ich z ramp wyładowniczych lub kojców w rzeźniach oraz do urzędzeń lub miejsc, w których poddawane są ubojowi,
- 3/ przetrzymywanie: przetrzymywanie zwierząt w kojcach, miejscach zadaszonych lub zagrodach w rzeźniach, dla zapewnienia im wody, karmy i odpoczynku przed ubojem,

- 4/ unieruchamianie: metody ograniczające ruchy zwierzęcia, w celu dokonania efektywnego oszałamiania lub uśmiercenia,,
- 5/ oszałamianie: każda czynność powodująca natychmiastowe pozbawienie zwierzęcia wrażliwości na ból, trwające aż do jego śmierci,
- 6/ uśmiercenie: każda czynność powodująca śmierć zwierzęcia,
- 7/ ubój: spowodowanie śmierci zwierzęcia poprzez wykrwawienie,
- 8/ kompetentne władze: władza centralna państwa kompetentna do przeprowadzenia nadzoru weterynaryjnego lub władza, której te kompetencje przekazano.

§ 3. Zwierzęta muszą być chronione przed stresem, bólem lub cierpieniem w czasie przemieszczania, przetrzymywania w magazynie żywca, unieruchamiania, oszałamiania, uboju lub uśmiercania.

§ 4. Konstrukcja rzeźni, jej urządzenia i sprzęt oraz czynności w niej wykonywane, nie mogą powodować u zwierząt stresu, bólu lub cierpień.

§ 5. Zwierzęta rzeźne wprowadzane do rzeźni powinny być:

- 1/ przemieszczanie, a w razie potrzeby przetrzymywanie w magazynie żywca, zgodnie z zasadami określonymi w zał. 1,
- 2/ unieruchamiane w sposób określony w zał. 2,
- 3/ oszałamiane przed ubojem lub uśmiercanie, zgodnie z zasadami określonymi w zał. 3,
- 4/ wykrwawiane w sposób określony w zał. 4.

§ 6. W przypadku zwierząt poddawanych szczególnym sposobom uboju przewidzianym przez obrządki religijne, nie obowiązują zasady określone w § 5 pkt 3.

§ 7. W rzeźniach o małej zdolności ubojowej nie obowiązują wymagania określone w § 5 pkt 1 w odniesieniu do bydła, a w odniesieniu do drobiu, królików, świń, owiec i kóz nie obowiązują wymagania określone w § 5 pkt 1 i 3 w zakresie metod oszałamiania pod warunkiem, że spełnione są wymagania określone w § 4.

- § 8.1. Narzędzia, komory oszłamiania oraz urządzenia używane do oszłamiania lub uśmiercania muszą być skonstruowane i używane w sposób zapewniający natychmiastowe oszołomienie lub uśmiercenie, zgodnie z wymaganiami niniejszego rozporządzenia.
2. Zapasowy sprzęt musi znajdować się na stanowisku oszłamiania. Musi być on sprawny i regularnie kontrolowany.
- § 9.1. Do przemieszczania zwierząt, przetrzymywania w magazynie żywca, oszłamiania, uśmiercania lub wykrwawiania, nie mogą być zatrudniane osoby bez odpowiedniej wiedzy i zdolności niezbędnych do wykonywania tych czynności w sposób humanitarny i efektywny.
2. Zawodowo uboju zwierząt może dokonywać osoba, która posiada:
- 1/ co najmniej wykształcenie podstawowe,
 - 2/ tytuł robotnika wykwalifikowanego w zawodzie - ubojowy.
- § 10. Kompetentne władze obowiązane są do sprawdzania kwalifikacji osób określonych w § 9 oraz kontroli w rzeźniach w zakresie określonym w § 5.
- § 11. Jeżeli zwierzęta określone w § 5 poddawane są ubojowi poza rzeźniami, obowiązują przepisy § 5 pkt pkt 2-4, za wyjątkiem drobiu, królików, świń, owiec i kóz ubijanych w celu pozyskania mięsa wyłącznie na potrzeby ich właścicieli pod warunkiem, że spełnione są wymagania określone w § 3, a świnie, owce i kozy poddane są oszołomieniu przed ubojem.
- § 12.1. Jeżeli zwierzęta określone w § 5 poddawane są ubojowi lub uśmierceniu, związanemu z zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, obowiązują zasady określone w zał. 5.
2. Zwierzęta z gatunku zwierząt futerkowych, w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, uśmierca się zgodnie z zasadami określonymi w zał. 6.
3. Jednodniowe pisklęta ptaków i gatunków: kura, kaczka, gęś, indyk, bażant, przepiórka, perlica, kaczka pizmowa, struś oraz zarodki tych gatunków ptaków uśmierca się w wylęgarniach, zgodnie z zasadami określonymi w zał. 7.

4. Zwierzęta z gatunków zwierząt domowych a także zwierzęta z gatunków zwierząt laboratoryjnych uśmierca się, w sposób określony w zał. 8.
- § 13. Postanowienia § 11 i 12 nie dotyczą zwierząt poddawanych ubojowi z konieczności.
- § 14. Poranione lub chore zwierzęta mogą być ubijane na miejscu, o ile kompetentna władza nie zezwoli na ich transport do rzeźni pod warunkiem, że nie spowoduje on dalszych cierpień.
- § 15. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju, dopuszczalnych metod uśmiercania zwierząt stosownie do gatunku oraz organów uprawnionych do kontroli działalności osób, które zawodowo trudnią się ubojem zwierząt lub dokonują uboju w ramach działalności hodowlanej bądź gospodarczej (Dz.U. Nr 47, poz. 469).
- § 16. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia

Załącznik nr 1

Przemieszczanie i przetrzymywanie zwierząt w magazynach żywca.

I. Wymagania ogólne.

1. Każda rzeźnia musi posiadać odpowiedni sprzęt i urządzenia dla wyładunku zwierząt ze środków transportu.
2. Zwierzęta powinny być bez zwłoki wyładowywane ze środków transportu; jeżeli oczekiwanie na wyładunek jest niezbędne, należy zapewnić im ochronę przed działaniem czynników atmosferycznych oraz odpowiednią wentylację.
3. Zwierzęta, które mogą się wzajemnie ranić ze względu na gatunek, płć, wiek lub różne miejsca pochodzenia, muszą być przetrzymywane oddzielnie.

4. Kondycja i stan zdrowia zwierząt muszą być kontrolowane co najmniej rano i wieczorem.
5. Zwierzęta, które doznały obrażeń w czasie transportu lub w rzeźni lub zwierzęta oseski muszą być poddawane ubojowi natychmiast; jeżeli jest to niemożliwe, powinny być oddzielone a ubój ich powinien być wykonany w czasie nie dłuższym niż 2 godziny.
6. Zwierzęta, które nie mogą chodzić, muszą być ubite w miejscu wyładunku lub natychmiast przewiezione do stanowiska oszłamiania.

II. Warunki wyładunku i przetrzymywania.

1. Jeżeli rzeźnia posiada rampy do wyładunku zwierząt, ich powierzchnia nie może być śliska i muszą one posiadać bariery. Kąt nachylenia ramp powinien być jak najmniejszy.
2. Wyładunek zwierząt powinien odbywać się bez pośpiechu. Nie mogą być one ciągnane za głowę, rogi, uszy, kończyny, ogon lub węgę.
3. Drogi przepędu powinny być skonstruowane w sposób zapobiegający powstawaniu urazów. Sprzęt elektryczny używany do poganiania zwierząt stosowany być może wyłącznie u dorosłego bydła lub świni pod warunkiem, że szok elektryczny trwa nie dłużej niż 2 sekundy, zwierzę ma miejsce do przemieszczenia się, a aplikacja może mieć miejsce wyłącznie w okolicy zadu.
4. Zwierzęta nie mogą być doprowadzane do stanowiska ubojowego jeżeli nie są natychmiast poddawane temu ubojowi.
5. Rzeźnie, z wyjątkiem określonych w § 7 muszą posiadać odpowiednią liczbę kojców, zabezpieczających przed wpływem warunków atmosferycznych.
6. W magazynie żywca muszą być:
 - a/ posadzki o powierzchni zapobiegającej powstawaniu urazów u zwierząt,
 - b/ odpowiednia do warunków klimatycznych wentylacja; jeżeli zastosowana jest wentylacja mechaniczna, muszą być zastosowane środki zastępcze w przypadku awarii,
 - c/ sztuczne oświetlenie o natężeniu umożliwiającym badanie zwierząt w każdym czasie,
 - d/ w razie konieczności uwiązki dla zwierząt,
 - e/ w razie konieczności ściółka, jeżeli zwierzęta są przetrzymywane przez noc.

7. Jeżeli w rzeźniach znajdują się zagrody dla zwierząt, nie zadaszone lub ocienione, należy zapewnić ochronę przed wpływem pogody.
8. Jeżeli zwierzęta nie zostały poddane ubojowi po ich dostarczeniu do rzeźni, muszą mieć one stały dostęp do wody, a jeżeli uboju zwierząt nie dokonano w czasie 12 godzin od ich dostarczenia, muszą być one karmione paszą dostosowaną do gatunku i wieku zwierząt.

III. Wymagania dla dostaw zwierząt w kontenerach.

1. Kontenery należy przemieszczać ostrożnie, nie mogą być rzucone, gwałtownie popychane lub przewracane; w razie możliwości powinny być wyładowywane horyzontalnie, w sposób mechaniczny.
2. Zwierzęta dostarczane w kontenerach o dnach perforowanych muszą być wyładowywane w sposób zapobiegający powstawaniu urazów; jeżeli zachodzi potrzeba zwierzęta powinny być wyładowywane indywidualnie.
3. Zwierzęta dostarczane w kontenerach muszą być poddawane ubojowi bez zwłoki, w przeciwnym przypadku muszą być pojone i karmione.

Załącznik nr 2

Unieruchamianie zwierząt przed oszłamianiem, ubojem lub uśmiercaniem.

1. Zwierzęta muszą być unieruchamiane w sposób zapobiegający zadawaniu im bólu, cierpień lub kontuzji.
2. Kończyny zwierząt nie mogą być krępowane, a zwierzęta przed oszołomieniem lub uśmierceniem nie mogą być podwieszane. Nie dotyczy to drobiu i królików, jednakże w punkcie oszłamiania ich ciało musi być rozluźnione, dla zapewnienia efektywnego i natychmiastowego pozbawienia wrażliwości na ból.
3. Zwierzęta, które oszłamiane są z zastosowaniem mechanicznych lub elektrycznych urządzeń przedkładanych do głowy muszą być unieruchomione w taki sposób, aby efekt oszołomienia osiągnięty został w jak najkrótszym czasie; w czasie oszłamiania koni lub bydła stosować należy urządzenia ograniczające ruchy głowy.
4. Urządzenia do elektronarkozy nie mogą być używane do innych celów.

Oszalanie lub uśmiercanie zwierząt przed ubojem.

I. Dozwolone metody.

1. Oszalanie.

- a/ użycie urządzenia bolcowego penetrującego,
- b/ użycie urządzenia udarowego,
- c/ elektronarkoza,
- b/ użycie dwutlenku węgla.

2. Uśmiercanie

- a/ użycie strzelby,
- b/ porażenie prądem elektrycznym,
- c/ użycie dwutlenku węgla.

II. Szczegółowe wymagania dla oszalamiania.

Oszalanie nie może być wykonywane, jeżeli bezpośrednio po nim nie można dokonać wykrwawiania. Zwierzęta nie mogą być sprowadzane do komory oszalamiania, jeżeli czynność ta nie może być natychmiast wykonana. Komory do oszalamiania powinny być usytuowane w taki sposób, aby zwierzęta do nich sprowadzane nie widziały zwierząt podwieszanych lub wykrwawionych.

1. Urządzenie bolcowe penetrujące:

- a/ musi być przyłożone w sposób gwarantujący uszkodzenie bolcem kory mózgowej,
- b/ obsługujący musi mieć pewność, że bolec wysuwa się na odpowiednią długość.

2. Urządzenie udarowe.

Obsługujący musi przykładać je w odpowiedniej pozycji oraz odpowiedzialny jest za dobór wskazanej przez producenta amunicji, w zależności od gatunku i wagi zwierzęcia.

3. Elektronarkoza.

- a/ elektrody muszą być przykładane w sposób zapewniający przepływ prądu przez mózg; dla zapewnienia dobrego przewodzenia prądu, miejsca przyłożenia elektrod powinny być wystrzyżone lub zwilżone,
- b/ urządzenie do elektronarkozy powinno być sprzężone z:
 - urządzeniem mierzącym opór elektryczny ciała zwierzęcia oraz zapobiegającym aplikacji prądu o parametrach poniżej wymaganego minimum,
 - urządzeniem akustycznym lub wizualnym wskazującym czas aplikacji prądu,
 - urządzeniem wskazującym woltaż i natężenie pod obciążeniem, usytuowane w sposób widoczny dla obsługującego,
- c/ urządzenia dla zanurzeniowego oszłamiania drobiu posiadać muszą możliwość regulacji poziomu wody, w zależności od wielkości ptaków tak, aby ich głowy były w pełni zanurzone.

4. Użycie dwutlenku węgla:

- a/ koncentracja dwutlenku węgla stosowanego do oszłamiania świń nie może być mniejsza niż 70%,
- b/ komora oraz urządzenie do niej prowadzące muszą być skonstruowane w sposób zapobiegający obrażeniom; świny nie mogą być w niej stłoczone i nie mogą pozostawać w pozycji stojącej po oszołomieniu,
- c/ komora musi być wyposażona w urządzenie dokonujące pomiaru koncentracji gazu oraz alarmujące spadek jego koncentracji poniżej wymaganego poziomu.

III. Szczegółowe wymagania dla uśmiercania.

1. Metoda postrzałowa.

Stosowana głównie przy uboju dużych zwierząt łownych hodowlanych. Wymaga autoryzacji kompetentnych władz i wysoce profesjonalnego personelu. Spełnione być muszą wymagania określone w § 3.

2. Porażenie prądem elektrycznym lub dwutlenkiem węgla. Metody te mogą być stosowane dla uśmiercania różnych gatunków zwierząt pod warunkiem, że spełnione są wymagania określone w § 3 oraz w rozdz. II pkt 3 i 4.

Wykrwawianie zwierząt

1. Zwierzęta oszłamiane powinny zostać wykrwawiane w jak najkrótszym czasie. Wykrwawienie powinno być obfite i całkowite i zawsze wykonywane w czasie, gdy zwierzę jest pozbawione wrażliwości na ból.
2. Oszłamiane zwierzęta muszą być wykrwawiane przez nacięcie co najmniej jednej tętnicy szyjnej lub naczyń z niej wychodzących. Dopóki wykrwawianie nie zostanie zakończone, nie wolno przeprowadzać żadnych czynności związanych z obróbką poubojową.
3. Jeżeli jedna osoba dokonuje oszłamiania, podwieszania i wykrwawiania, czynności te muszą być wykonane kolejno, zanim podjęte zostaną na innym zwierzęciu.
4. Jeżeli drób wykrwawiany jest automatycznie, należy zapewnić możliwość ręcznego wykrwawiania zwierząt, w przypadku każdej awarii.

Ubój lub uśmiercanie zwierząt, związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych.

Dozwolone metody.

Każda z metod wymienionych w załączniku 3 pod warunkiem, że powoduje ona natychmiastową śmierć zwierzęcia.

Kompetentne władze, poza wymaganiami określonymi w § 3 mogą zezwolić na stosowanie innych metod uśmiercania pod warunkiem, że:

- jeżeli są stosowane metody, które nie powodują natychmiastowej śmierci (np. urządzenie bolcowe penetrujące), podejmowane są natychmiast czynności prowadzące do śmierci w czasie, gdy zwierzęta są pozbawione wrażliwości na ból,
- nie podejmowane są żadne czynności na zwierzęciu przed upewnieniem się o jego śmierci.

Uśmiercanie zwierząt futerkowych.

Dozwolone metody z zastosowaniem:

1. Urządzenia bolcowego penetrującego, ustawionego w sposób pozwalający na uszkodzenie kory mózgowej. Po oszałamianiu musi nastąpić wykrwawianie.
2. Iniekcji śmiertelnej dawki środka nasennego.
3. Porażenia prądem elektrycznym połączonego z zatrzymaniem akcji serca.
Elektrody muszą być przyłożone w sposób umożliwiający przepływ prądu bezpośrednio przez mózg i serce. U lisów elektrody przykładają się do nosa i odbytu, prąd o natężeniu około 0,3 ampera musi być stosowany przez co najmniej 3 sekundy.
4. Tlenku węgla.
 - a/ komora, w której zwierzęta poddawane są działaniu gazu nie może być skonstruowana w sposób powodujący powstanie urazów, możliwa być musi obserwacja zwierząt,
 - b/ stosowane powinny być możliwie najwyższe stężenia gazu, tak aby zwierzę niezwłocznie utraciło świadomość i nastąpiła jego śmierć, przy czym uśmiercanie można rozpocząć, gdy zawartość tego gazu w komorze wynosi co najmniej 1% objętości,
 - c/ wytworzony tlenek węgla może być stosowany u norek i szynszyli, pod warunkiem, że został on odpowiednio schłodzony i przefiltrowany oraz jest wolny od drażniących substancji lub gazów,
 - d/ zwierzęta muszą pozostawać w komorze dopóki nie stwierdzi się ich śmierci.
5. Chloroform, stosowany do uśmiercania szynszyli, przy czym komora musi być skonstruowana w sposób eliminujący możliwość powstawania urazów i pozwalający na obserwację zwierząt.
6. Dwutlenku węgla, stosowanego u norek i szynszyli.
Zwierzęta mogą być umieszczane w komorze, w czasie najwyższej koncentracji gazu.
Zwierzęta muszą pozostawać w komorze dopóki nie stwierdzi się ich śmierci.

Uśmiercanie jednodniowych piskląt i zarodków

Uśmiercanie powoduje się poprzez obcięcie głowy albo zastosowanie dwutlenku węgla w możliwie najwyższym stężeniu tego gazu.

Uśmiercanie zwierząt z gatunków zwierząt domowych oraz zwierząt laboratoryjnych.

Uśmierca się przy zastosowaniu jednej z następujących metod:

1. Iniekcji śmiertelnej dawki środka nasennego.
2. Użyciu:
 - a/ eteru,
 - b/ halotanu,
 - c/ metoksyfluranu,
 - d/ enfluranu,
 - e/ chloroformu.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji zawartej w projektowanym brzmieniu art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r o ochronie zwierząt (Dz. U. Nr 111, poz. 274 z późn.zm.). Zmiany w tej ustawie przewidziane są w art. 6 projektu ustawy o dostosowaniu do prawa Unii Europejskiej ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej, ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko - weterynaryjnych, ustawy o środkach farmaceutycznych, materiałach medycznych, aptekach, hurtowniach i Inspekcji Farmaceutycznej, ustawy Prawo Łowieckie, ustawy o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich oraz ustawy o ochronie zwierząt.

Potrzeba nadania nowego brzmienia art. 34 wynika z konieczności wydania rozporządzenia zgodnego z Dyrektywa 93/119. Obowiązujące dotychczas rozporządzenie z dnia 26 kwietnia 1999r (Dz. U. Nr 47, póź. 469) jest przepisem sprzecznym z ww. dyrektywą, lecz wynika ono z delegacji określonej w art. 34 ust. 6 ustawy o ochronie zwierząt. Projekt niniejszego rozporządzenia w pełni wyczerpuje treść Dyrektywy 93/119 o ochronie zwierząt w czasie uboju lub uśmiercania. Zawiera on w załączniku 8 dodatkowy lecz niezbędny element, a mianowicie uśmiercanie zwierząt z gatunków zwierząt domowych oraz zwierząt laboratoryjnych. Problem ten nie jest regulowany przepisami Unii Europejskiej, lecz wydaje się niezbędny dla całościowego ujęcia problemu w jednym

przepisie.

Projekt rozporządzenia w §15 przewiduje uchylenie obecnie obowiązującego rozporządzenia MR i GŻ z 26 kwietnia 1999r (Dz. U. Nr 47, póź. 469 ponieważ nie jest ono zgodne z przepisem Unii Europejskiej, w niektórych elementach jest trudne do wykonania. Zaproponowane rozporządzenie zapewnia transformację prawa unijnego w powyższym zakresie i uwzględnia różnice zawarte w „tabeli zgodności”.

Przyjęcie przedłożonego projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie powoduje konsekwencji dla budżetu.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

w sprawie szczegółowych warunków i sposobu transportu zwierząt, maksymalnego czasu transportu zwierząt, częstotliwość i czas trwania obowiązkowych postojów, szczegółowych wymagań jakie powinny spełniać środki transportu do przewozu zwierząt, sposobu postępowania ze zwierzętami chorymi i padłymi, a także kwalifikacji kierowców i konwojentów zatrudnianych przy przewozie zwierząt, dokumentów potwierdzających te kwalifikacje oraz wzoru planu trasy.

Na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. Nr 111, poz. 724, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, z 2001 r. Nr 3, poz. 21 i Nr 111, poz. 1194 oraz z 2002 r. Nr , poz.) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe zasady i warunki transportu: zwierząt jednokopytnych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu, królików domowych, kotów i psów oraz innych zwierząt,
- 2) maksymalny czas transportu dla danego gatunku i przedziału wiekowego zwierząt,
- 3) sposób postępowania ze zwierzętami chorymi oraz padłymi w czasie transportu.

2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do transportu:

- 1) pojedynczego zwierzęcia przewożonego pod opieką osoby fizycznej odpowiedzialnej za to zwierzę,
- 2) zwierząt domowych towarzyszących w podróży właścicielowi.
- 3) niezarobkowego zwierząt na odległość mniejszą niż 50 km, w tym wykonywanego przez hodowców lub osoby zajmujące się chowem zwierząt przy użyciu własnych pojazdów lub innych pojazdów rolniczych do sezonowego przemieszczania zwierząt w przypadku gdy wymuszają to warunki geograficzne.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) środka transportu - oznacza to pojazd (zespół pojazdów) przeznaczony do poruszania się po drogach, pojazd szynowy, statek morski lub żegluga śródlądowej oraz statek powietrzny, a także kontener, przenośny boks lub pojemnik przeznaczony do przewozu zwierząt,
- 2) transporcie - oznacza to przewóz zwierząt za pomocą środka transportu łącznie z załadunkiem, i wyładunkiem zwierząt,
- 3) punkt etapowy - miejsce, w którym podróż jest przerwana dla odpoczynku, karmienia lub pojenia zwierząt,
- 4) punkt transferowy- miejsce, w którym transport jest przerywany aby przemieścić zwierzęta z jednego środka transportu do innego,
- 5) miejsce wysyłki- miejsce, w którym zwierzę jest po raz pierwszy załadowane na środki transportu lub miejsce, w którym zwierzęta są wyładowane i przetrzymywane przez 24 godziny, pojone, karmione i jeśli to niezbędne, w którym jest zapewniona opieka ale z wyłączeniem punktu etapowego lub punktu transferowego;

zatwierdzone punkty skupu i punkty gromadzenia zwierząt mogą również być uważane za miejsca wysyłki, jeżeli:

- a) pierwsze miejsce załadunku zwierząt jest bliżej niż 50 km od wspomnianych punktów skupu czy punktów gromadzenia,
 - b) pomimo, że odległość wspomniana w akapicie pierwszym wynosi więcej niż 50 km ale zwierzęta miały okres wypoczynku oraz były pojeone i karmione przed przeładunkiem,
- 6) miejsce przeznaczenia- miejsce w którym zwierzę jest ostatecznie wyładowane ze środków transportu, z wyłączeniem punktu etapowego albo punktu transferowego,
- 7) podróż - transport z miejsca wysyłki do miejsca przeznaczenia,
- 8) okres odpoczynku - nieprzerwany okres w przebiegu podróży podczas, którego zwierzęta nie przemieszczają się za pośrednictwem środków transportu,
- 9) osoba transportująca - jakkolwiek osoba fizyczna lub prawna transportująca zwierzęta:
- a) w swoim imieniu, lub
 - b) w imieniu osób trzecich, albo
 - c) zapewniająca osobom trzecim środki transportu dla zwierząt,
- gdy taki transport jest natury handlowej i jest dokonywany dla zysku,
- 10) kontrola dokumentów - będzie oznaczać sprawdzanie świadectw weterynaryjnych albo dokumentów towarzyszących zwierzęciu,
- 11) kontrola tożsamości - będzie oznaczać sprawdzanie, wyłącznie wizualne, zgodności pomiędzy dokumentami czy świadectwami i zwierzętami oraz sprawdzanie obecności i zgodności znaków, które muszą występować na zwierzętach,
- 12) kontrola fizyczna - będzie oznaczać sprawdzanie samego zwierzęcia włączając w to prawdopodobne pobieranie próbek i badanie laboratoryjne i ,gdy to właściwe, dodatkowe kontrole przeprowadzane podczas kwarantanny,
- 13) importer-będzie oznaczać każdego obywatela lub osobę prawną, która przedstawia zwierzęta do przywozu na teren Wspólnoty,
- 14) wysyłka - będzie oznaczać pewną ilość zwierząt tego samego gatunku, objętych tym samym świadectwem lub dokumentem weterynaryjnym, przewożonych tymi samymi środkami transportu oraz pochodzących z tego samego kraju trzeciego lub części takiego kraju,
- 15)partię towaru-rozumie się określoną ilość produktów tego samego rodzaju, objętą tym samym zaświadczeniem weterynaryjnym lub dokumentem, dostarczona tym samym środkiem transportu i pochodząca z tego samego kraju trzeciego lub jego części,
- 16) punkt kontroli granicznej - punkt inspekcyjny wraz z granicznym inspektorem weterynarii, znajdujący się na przejściu granicznym, na którym dokonywana jest weterynaryjna kontrola graniczna,
- 17) właściwy organ - organ kraju członkowskiego Unii Europejskiej, który jest kompetentny do dokonywania kontroli weterynaryjnych i zootechnicznych lub jakkolwiek inny organ, któremu te kompetencje zostały przekazane przez organ władzy publicznej,
- 18) opiekun zwierząt - oznacza to osobę opiekującą się zwierzętami i dozującą zwierzęta w czasie transportu, odpowiedzialną za postępowanie wobec zwierząt, za ich pojenie i karmienie oraz wykonującą inne czynności obsługowe.

§ 3. 1. Przewoźnik i nadawca zwierząt odpowiadają za zorganizowanie transportu zwierząt w taki sposób, aby nie powodował zranienia albo zbędnego cierpienia żadnego zwierzęcia.

2. Nadawca wyposaża opiekuna zwierząt w szczegółowe pisemne instrukcje, dotyczące dozoru zwierząt oraz opiekowania się nimi w czasie transportu.

Rozdział 2

Szczegółowe zasady i warunki przewozu zwierząt

§ 4. 1. Przewoźnik jest obowiązany użyć do przewozu zwierząt środków transportu odpowiednich dla danego gatunku i przedziału wiekowego zwierząt.

2. Środki transportu, o których mowa w ust. 1, powinny być przystosowane do bezpiecznego i humanitarnego przewozu zwierząt, a w szczególności posiadać:

- 1) odpowiednią powierzchnię dla każdego zwierzęcia, umożliwiającą swobodne przyjęcie przez zwierzę pozycji stojącej lub leżącej,
- 2) zadaszenie i ściany izolowane w celu zabezpieczenia zwierząt przed wpływami atmosferycznymi,
- 3) dostateczną wentylację i w miarę potrzeby ogrzewanie,
- 4) podłogę zapewniającą przyczepność kończyn oraz umożliwiającą utrzymanie higieny w czasie transportu,
- 5) wystarczającą ilość ściółki, zapewniającej wchłanianie odchodów zwierząt oraz wygodę i bezpieczeństwo zwierząt,
- 6) odpowiednio mocne zaczepy, do których mocowane będą zwierzęta kopytne,
- 7) jeżeli jest to niezbędne, ścianki działowe wykonane z trwałego materiału,
- 8) urządzenia umożliwiające pojenie i karmienie zwierząt,
- 9) rampy do wyładunku i załadunku zwierząt, z antypoślizgową podłogą i bocznymi zabezpieczeniami

3. W środkach transportu, których przewożone są zwierzęta nie powinno przewozić się towarów, które mogą pogorszyć warunki przewozu zwierząt.

4. Zwierzęta nie powinny być umieszczane w pobliżu żywności ani w miejscach do których mają dostęp osoby nieupoważnione.

5. Środki transportu powinny być łatwe do czyszczenia i dezynfekcji, zabezpieczone przed wyciekaniem i wypadaniem na zewnątrz odchodów i ściółki a także zapewniać dostęp do każdego zwierzęcia.

6. Zwierzęta powinny być przewożone z uwzględnieniem podziału gatunkowego.

7. Zwierzęta w różnym wieku powinny być przewożone oddzielnie, z wyjątkiem samic z nieodsadzonymi młodymi.

8. Zwierzęta wykazujące agresje względem siebie nie powinny być umieszczane w transporcie obok siebie.

9. Dorosłe niekastrowane samce nie powinny być przewożone razem z samicami. Dorosłe ogiery i knury powinny być odseparowane od siebie.

10. Zwierzęta jeleniowate nie powinny być przewożone w czasie wzrostu poroża.

11. Ptaki podczas transportu powinny być trzymane w półmroku.

12. Konie transportowane w grupie powinny zostać rozkute przed załadunkiem. Konie , z wyjątkiem nieujeżdżonych źrebiąt oraz zwierząt transportowanych w pojedynczych boksach, powinny mieć, podczas transportu, założone kantary.

13. Krowy w laktacji powinny być dojone w odstępach około 12 godzin.

14. Zwierzęta objęte Konwencją CITES powinny być transportowane zgodnie z postanowieniami tej konwencji

15. Wielkość powierzchni ładownej dla poszczególnych gatunków i przedziałów wiekowych zwierząt określa załącznik do rozporządzenia.

16. Wielkości powierzchni podane w załączniku, o którym mowa w ust. 3, powinny być zwiększane nie mniej niż o 10% ze względu na gatunek, wiek, wagę, wielkość, kondycję fizyczną transportowanych zwierząt, a także warunki meteorologiczne i przewidywany czas podróży.

17. Wielkość powierzchni ładownej dla zwierząt nie wymienionych w załączniku, o którym mowa w ust. 3, powinna być ustalona i stosowana odpowiednio do gatunku, wielkości, wagi i wieku zwierząt.

18. Środki uspokajające powinny być podawane jedynie w wyjątkowych okolicznościach i tylko pod bezpośrednim nadzorem lekarza weterynarii. Szczegółowa informacja o podaniu tych środków powinna towarzyszyć zwierzęciu do miejsca jego przeznaczenia

§ 5. 1. Przewoźnik może przyjąć zwierzęta do przewozu tylko wówczas, gdy:

- 1) został wyznaczony przez nadawcę opiekun (opiekunowie) zwierząt albo gdy przewoźnik sam podejmie się sprawowania nad nimi opieki, albo gdy nadawca zapewnił opiekuna (opiekunów) w miejscach i na czas postoju,
 - 2) został przedłożony plan trasy potwierdzony przez właściwego powiatowego lekarza weterynarii w przypadku, gdy przewóz wraz z postojami będzie trwał dłużej niż 8 godzin,
 - 3) nadawca dostarczył świadectwo miejsca pochodzenia zwierząt lub inny dokument identyfikacyjny oraz świadectwo zdrowia zwierząt, jeśli odrębne przepisy tak stanowią,
 - 4) lekarz weterynarii wydał orzeczenie, że zwierzęta nadają się do transportu, jeśli nie jest wymagane świadectwo zdrowia zwierząt,
 - 5) nadawca złożył pisemne oświadczenie, że zwierzęta zostały odpowiednio przygotowane do transportu.
2. Wzór planu trasy o którym mowa w § 5, ust. 1, pkt 2, stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia.

Na podstawie wypełnionego planu trasy powiatowy lekarz weterynarii wystawi świadectwa zdrowia, numer lub numery świadectw muszą być zaznaczone na planie trasy a sam plan podstemplowany przez powiatowego lekarza weterynarii w miejscu wysyłki, lekarz ten powiadomi o istnieniu planu trasy poprzez system Animo;

Osoby odpowiedzialne za transport dopilnują aby na planie trasy zostały zaznaczone czasy i miejsca w których transportowane zwierzęta były karmione oraz pojone podczas podróży.

Wszelkie postoje w miejscach odpoczynku oraz przekroczenie granicy gdzie zwierzęta były poddawane kontroli weterynaryjnej musi być potwierdzone stemplem i podpisem na planie trasy przez urzędowego lekarza weterynarii.

Przewoźnik powinien przedstawić wraz z innymi dokumentami plan trasy po przybyciu do miejsca przeznaczenia. Plan ten powinien być następnie odesłany do miejsca wystawienia i tam przechowywany przez 3 lata przez powiatowego lekarza weterynarii. Kopię planu trasy powinien przechowywać przewoźnik.

§ 6. 1. Do załadunku i wyładunku zwierząt należy używać odpowiednich urządzeń pomocniczych, takich jak mostki, rampy, trapy, których konstrukcja i materiały powinny zapewniać bezpieczny i humanitarny przeładunek zwierząt.

2. Zwierzęta mogą być ładowane tylko do środków transportu uprzednio oczyszczonych i poddanych udokumentowanej dezynfekcji, środkami dopuszczonymi do obrotu.

3. Wejście do środka transportu powinno być opatrzone informacją o rodzaju lub gatunku umieszczonych w nim zwierząt oraz zawierać odpowiednie ostrzeżenie, takie jak: "zwierzęta dzikie" "zwierzęta bojaźliwe", "zwierzęta niebezpieczne". Na kontenerach powinien znajdować się znak wskazujący pozycję pionową zwierząt.

§ 7. 1. Zaczepy, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 6, powinny być skonstruowane w sposób pozwalający na uniknięcie niebezpieczeństwa uduszenia lub zranienia zwierzęcia, a ponadto powinny zapewniać zwierzęciu:

- 1) przyjęcie naturalnej pozycji stojącej lub leżącej,
- 2) dostęp do wody i paszy.

2. Przepisu § 4 ust. 2 pkt 6 nie stosuje się do przewozu źrebiąt i zwierząt przewożonych w osobnych boksach.

3. Zwierzęta nie mogą być wiązane za rogi ani za pomocą kółek nosowych.

§ 8. 1. Podczas transportu zwierzęta nie mogą być podnoszone za pomocą środków mechanicznych ani ciągnięte za głowę, rogi, kończyny, sierść lub ogon.

2. Przed transportem powinien być zapewniony odpowiedni czas na przygotowanie zwierząt do wysyłki, w czasie którego jeśli to konieczne będą one stopniowo umieszczane w kontenerach.

3. Klatki i kontenery powinny być ustawiane w sposób umożliwiający przyjęcie przez zwierzęta naturalnej pozycji i zapewniać prawidłową wentylację. Podczas transportu i manipulowania kontenery nie powinny być narażone na gwałtowne wstrząsy .

4. W ścianach, sklepieniach i podstawach kontenerów powinny znajdować się szpary umożliwiające swobodny dopływ powietrza w przypadku zestawienia ładunku. Powinna istnieć także dodatkowa wentylacja w postaci otworów w ścianach, takiej wielkości aby zapewnić dopływ powietrza a jednocześnie aby zwierzęta nie miały kontaktu z osobami manipulującymi kontenerami a także nie mogły się zranić.

5. Kontenery w których są przewożone zwierzęta morskie nie powinny być zestawiane na siebie. Do opieki nad tymi zwierzętami podczas transportu powinna być zatrudniona wykwalifikowana osoba.

§ 9. Przy przewozie zwierząt następującymi rodzajami środków transportu mają zastosowanie dodatkowe, szczególne warunki przewozu tych zwierząt:

- 1) w transporcie kolejowym: w zakresie nie uregulowanym w rozporządzeniu warunki te określają odrębne przepisy prawa przewozowego,
 - a) wagony, użyte do transportu zwierząt, powinny być oznakowane symbolem wskazującym obecność żywych zwierząt chyba, że są one transportowane w kontenerach; jeśli nie są dostępne wagony specjalnie przygotowane do transportu zwierząt, to zwierzęta powinny być przewożone w wagonach krytych, które mogą podróżować z dużą szybkością oraz są zaopatrzone w wystarczająco duże otwory wentylacyjne albo posiadają system wentylacyjny, który jest efektywny przy małych szybkościach; wewnętrzne ściany wagonów powinny być wykonane z drewna lub innego odpowiedniego materiału, zupełnie gładkiego oraz posiadającego kółka lub drążki, na odpowiedniej wysokości, do których zwierzęta mogą jeśli to niezbędne być przymocowane,
 - b) gdy zwierzęta koniowate nie są transportowane w pojedynczych boksach, to powinny one być uwiązane po jednej stronie wagonu albo być do siebie zwrócone głowami,

c) duże zwierzęta powinny być załadowane w taki sposób aby umożliwić osobie obsługującej poruszanie się pomiędzy nimi,

d) podczas formowania składu pociągu oraz podczas manewrowania powinno się unikać szarpnięć wagonów, w których znajdują się zwierzęta.

2) w transporcie drogą wodną:

a) statki, które nie są wyposażone w urządzenia do produkcji wody zdanej do picia, powinny być przed wypłynięciem zaopatrzone w ilość wody wystarczającą na czas podróży,

b) na otwartych pokładach - zwierzęta mogą być przewożone tylko w kontenerach lub klatkach, wystarczająco zabezpieczonych przed przemieszczaniem się i wpływami atmosferycznymi,

c) zwierzęta powinny być uwiązane lub umieszczone w odpowiednich zagrodach lub kontenerach.

d) powinno być zapewnione odpowiednie przejście do poruszania się między zagrodami, kontenerami oraz pojazdami, w których przetrzymywane są zwierzęta a także odpowiednie oświetlenie umożliwiające dogłębne oglądanie zwierząt,

e) na statkach powinny być zapewnione pomieszczenia w celu izolowania zwierząt chorych, środki do udzielenia im pomocy lekarskiej oraz sprzęt do uboju z konieczności,

f) pomieszczenia w których przewożone są zwierzęta powinny posiadać drenaż,

e) w przypadku gdy zwierzęta są transportowane w środkach transportu przewożonych na statkach, powinny być spełnione następujące warunki:

– w pomieszczeniu powinna być zapewniona odpowiednia wentylacja,

– naczepa lub przyczepa pojazdu powinna być odpowiednio przymocowana do samego pojazdu, a pojazd oraz naczepa lub przyczepa powinny być wyposażone w urządzenia mocujące do stałego elementu statku,

3) w transporcie lotniczym:

a) zwierzęta powinny być przewożone w odpowiednich kontenerach lub klatkach zabezpieczonych przed przemieszczaniem się i w sposób umożliwiający uniknięcie ekstremalnie wysokich lub niskich temperatur oraz gwałtownych wahań ciśnienia atmosferycznego,

b) pomieszczenie, w którym przetrzymywane są zwierzęta, powinno posiadać drenaż powinny być stworzone warunki dla izolacji chorych lub zranionych zwierząt,

c) na pokładzie powinny znajdować się narzędzia do uboju z konieczności.

Rozdział 3

Maksymalny czas transportu zwierząt

§ 10. 1. Czas trwania transportu lądowego i morskiego zwierząt jednokopytnych, bydła, owiec, kóz i świń nie powinien przekraczać 8 godzin.

2. Czas, o którym mowa w ust. 1, może być wydłużony, jeżeli zostały spełnione następujące warunki.

3. Czas, o którym mowa w ust. 1, może być wydłużony, jeżeli zostały spełnione następujące warunki:

1) na podłodze środków transportu znajduje się dostateczna ilość ściółki,

2) opiekun zwierząt przewozi wystarczającą ilość paszy na czas transportu,

3) jest zapewniony bezpośredni dostęp do zwierząt,

- 4) środki transportu wyposażone są w system wentylacyjny, który daje możliwość dostosowania w zależności od temperatury wewnętrznej i zewnętrznej,
 - 5) środki transportu są wyposażone w przyłącza do dostarczania wody w czasie transportu są wyposażone w przesuwalne panele (przegrody), umożliwiające urządzenie oddzielnych zagród (boksów),
 - 6) pojazdy są wyposażone w przyłącza do dostarczania wody w czasie postojów.
3. Odstępy czasowe w pojeniu i karmieniu dla zwierząt poszczególnych gatunków transportowanych środkami transportu spełniającymi wymagania ust.2, określają ustępy 4-9.
4. Zwierzęta młode, nieodsadzone od matek i będące na diecie mlecznej po 9 godzinach transportu powinny mieć co najmniej godzinną przerwę na pobranie wody i karmy i następnie mogą być transportowane kolejne 9 godzin.
5. Świnie mogą podróżować maksymalnie 24 godziny jeśli środki transportu, w których przewozi się trzodę chlewną są wyposażone w zbiorniki wody o wystarczającej pojemności, tak aby świnie mogły pić wodę w czasie transportu. Zbiorniki powinny być skonstruowane tak aby były łatwe do czyszczenia, wyposażone w system pozwalający na kontrolę poziomu wody i uzupełnianie jej w dowolnym momencie. Muszą być podłączone do urządzeń służących do picia wody.
6. Zwierzęta jednokopytne mogą być przewożone maksymalnie 24 godziny, muszą jednak co 8 godzin dostawać wodę i karmę.
7. Pozostałe zwierzęta po 14 godzinach transportu powinny mieć co najmniej godzinną przerwę na pobranie wody i karmy i następnie mogą być transportowane kolejne 14 godzin.
8. Drób i inne ptaki oraz króliki powinny mieć dostęp do wody i paszy w wystarczających ilościach w czasie transportu trwającego dłużej niż 12 godzin a w przypadku piskląt dłużej niż 24 godziny pod warunkiem jednak, że zakończy się on w ciągu 72 godzin po wylęgu.
9. Psy i koty podczas transportu powinny być karmione w odstępach nie dłuższych niż 24 godziny i pojone w odstępach nie dłuższych niż 12 godzin, a opiekun będzie posiadał pisemną instrukcję dotyczącą opieki, karmienia i pojenia zwierząt.
10. Transport może być przedłużony, jeżeli przewóz do miejsca przeznaczenia zakończy się w ciągu kolejnych 2 godzin trwania transportu.
11. Po czasie określonym w ust. 4 -9 zwierzęta powinny być wyładowane, napojone i nakarmione oraz mieć zapewniony okres odpoczynku nie krótszy niż 24 godziny.
12. W przypadku transportu morskiego liniami regularnymi, łączącymi bezpośrednio dwa geograficzne punkty Wspólnoty, za pośrednictwem pojazdów załadowanych na statek, bez wyładunku zwierząt, to te ostatnie muszą mieć zapewniony dwunastogodzinny odpoczynek po wyładunku w porcie docelowym lub w najbliższej okolicy portu, chyba, że czas podróży morskiej nie jest dłuższy niż określony w ust. 1-10.

Rozdział 4

Sposób postępowania ze zwierzętami, które zachorowały lub padły w czasie transportu

§ 11. 1. W razie ujawnienia choroby albo padnięcia transportowanego zwierzęcia, opiekun zwierząt niezwłocznie zawiadamia o tym przewoźnika. Przewoźnik niezwłocznie zawiadamia lekarza weterynarii, którego siedziba znajduje się najbliżej miejsca, w którym zatrzymał się lub może zatrzymać się środek transportu.

2. Zwierzęta, które zachorują albo zostaną zranione podczas transportu otrzymują pierwszą pomoc, tak szybko jak to tylko jest możliwe. Zostaną one poddane właściwemu leczeniu

weterynaryjnemu albo jeśli to niezbędne ubojowi z konieczności w sposób, który nie spowoduje niepotrzebnego cierpienia.

2. Lekarz weterynarii określa, zgodnie z odrębnymi przepisami, sposób postępowania ze zwierzętami chorymi oraz padłymi.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

§ 13. Tracą moc § 3, 5, 6, 7, 8 ust. 2 Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 19 kwietnia 1999 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych wymaganych przy zarobkowym przewozie zwierząt, niejadalnych surowców zwierzęcych i ich skupie (Dz.U. Nr 39, poz. 394 i z 2001 r. Nr 22, poz. 253).

**Załączniki do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia**

Załącznik nr 1

**WIELKOŚĆ POWIERZCHNI ŁADOWNEJ W ŚRODKU TRANSPORTU DLA
POSZCZEGÓLNYCH GATUNKÓW I PRZEDZIAŁÓW WIEKOWYCH ZWIERZĄT**

Zwierzęta koniowate
Żrebięta i młode konie powinny mieć możliwość leżenia

Transport kolejowy

Dorośle konie	1,75 m ² (0,7 x 2,5 m) (*)
Młode konie (6-24 miesięcy) (dla podróży do 48 godzin)	1,2 m ² (0,6 x 2 m)
Młode konie (6-24 miesięcy) (dla podróży ponad 48 godzin)	2,4 m ² (1,2 x 2 m)
Kucyki (poniżej 144 cm)	1 m ² (0,6 x 1,8 m)
Żrebięta (0-6 miesięcy)	1,4 m ² (1 x 1,4 m)

(*) Standardowa szerokość wagonu , do wykorzystania to 2,6 do 2,7 m
Podczas długich podróży żrebięta i młode konie muszą mieć możliwość leżenia.

Transport drogowy

Dorośle konie	1,75 m ² (0,7 x 2,5 m) (*)
Młode konie (6-24 miesięcy) (dla podróży do 48 godzin)	1,2 m ² (0,6 x 2 m)
Młode konie (6-24 miesięcy) (dla podróży ponad 48 godzin)	2,4 m ² (1,2 x 2 m)
Kucyki (poniżej 144 cm)	1 m ² (0,6 x 1,8 m)
Żrebięta (0-6 miesięcy)	1,4 m ² (1 x 1,4 m)

Podczas długich podróży żrebięta i młode konie muszą mieć możliwość leżenia.

Transport drogą powietrzną

Gęstość załadunku koni w relacji do powierzchni

0-100 kg	0,42 m ²
100-200 kg	0,66 m ²
200-300 kg	0,87 m ²
300-400 kg	1,04 m ²
400-500 kg	1,19 m ²
500-600 kg	1,34 m ²
600-700 kg	1,51 m ²
700-800 kg	1,73 m ²

Transport drogą morską

Waga żywa w kg	m ² / zwierzę
200/300	0,90 / 1,175
300/400	1,175 / 1,45
400/500	1,45 / 1,725
500/600	1,725 / 2
600/700	2 / 2,25

B. ZWIERZĘTA RÓŻNYCH GATUNKÓW BYDŁA**Transport kolejowy**

Kategoria	Przybliżona waga (w kg)	Powierzchnia w m ² / zwierzę
Małe cielęta	55	0,30 do 0,40
Cielęta średnie	110	0,40 do 0,70
Duże cielęta	200	0,70 do 0,95
Średniej wielkości bydło	325	0,95 do 1,30
Duże bydło	550	1,30 do 1,60
Bardzo duże bydło	>700	[> 1,60]

Transport drogowy

Kategoria	Przybliżona waga (w kg)	Powierzchnia w m ² / zwierzę
Małe cielęta	55	0,30 do 0,40
Cielęta średnie	110	0,40 do 0,70
Duże cielęta	200	0,70 do 0,95
Średniej wielkości bydło	325	0,95 do 1,30
Duże bydło	550	1,30 do 1,60
Bardzo duże bydło	>700	[> 1,60]

Transport drogą powietrzną

Kategoria	Przybliżona waga (w kg)	Powierzchnia w m ² na zwierzę
Cielęta	50	0,23
	70	0,28
Bydło	300	0,84
	500	1,27

Transport drogą morską

Waga żywa w kg	m ² / zwierzę
200/300	0,81 / 0,0575
300/400	1,0575 / 1,305
400/500	1,305 / 1,5525
500/600	1,5525 / 1,8
600/700	1,8 / 2,025

Zwierzęta w ciąży muszą mieć zapewnione 10 % więcej przestrzeni

C. OWCE / KOZY

Transport kolejowy

Kategoria	Waga w kg	Powierzchnia w m ² na zwierzę
Ostrzyżone owce	<55	0,20 do 0,30
	>55	>0,30
Nieostrzyżone owce	<55	0,30 do 0,40
	>55	>0,40
Owce w zaawansowanej ciąży	<55	0,40 do 0,50
	>55	>0,50
Kozy	<35	0,20 do 0,30
	35 do 55	0,30 do 0,40
	>55	0,40 do 0,75
Kozy w zaawansowanej ciąży	<55	0,40 do 0,50
	>55	>0,50

Powierzchnia określona w tabeli może różnić się zależnie od rasy, wielkości, kondycji fizycznej oraz długości runa, jak również od warunków meteorologicznych oraz czasu trwania podróży.

Transport drogowy

Kategoria	Waga w kg	Powierzchnia w m ² na zwierzę
Ostrzyżone owce	<55	0,20 do 0,30
	>55	>0,30
Nieostrzyżone owce	<55	0,30 do 0,40
	>55	>0,40
Owce w zaawansowanej ciąży	<55	0,40 do 0,50
	>55	>0,50
Kozy	<35	0,20 do 0,30
	35 do 55	0,30 do 0,40
	>55	0,40 do 0,75
Kozy w zaawansowanej ciąży	<55	0,40 do 0,50
	>55	>0,50

Powierzchnia określona w tabeli może różnić się zależnie od rasy, wielkości, kondycji fizycznej oraz długości runa, jak również od warunków meteorologicznych oraz czasu trwania podróży. Jako wskazówka: dla małych jagniąt, może być przewidziana, powierzchnia poniżej 0,2 m².

Transport drogą powietrzną

Gęstość załadunku dla owiec i kóz w odniesieniu do powierzchni:

Średnia waga (w kg)	Powierzchnia na owcę / kozę (w m ²)
25	0,20
75	0,30
75	0,40

Transport drogą morską

Waga żywa w kg	m ² / zwierzę
20/30	0,24 / 0,265
30/40	0,265/0,290
40/50	0,290/0,315
50/60	0,315/0,34
60/70	0,34/0,39

D. ŚWINIE

Transport kolejowy oraz drogą morską

Wszystkie świnie muszą przynajmniej mieć możliwość leżenia oraz stania w ich naturalnej pozycji.

W celu spełnienia tych minimalnych wymagań, gęstość załadunku dla świń o wadze około 100 kg nie powinna przekraczać 235 kg / m².

Rasa, wielkość oraz kondycja fizyczna świń może oznaczać, że minimalna powierzchnia, podana powyżej może być zwiększona. Maksymalny wzrost powierzchni może wynosić 20 % , zależnie od warunków meteorologicznych oraz czasu podróży.

Transport drogą powietrzną

Gęstość załadunku powinna być względnie wysoka aby uniemożliwić zranienia przy starcie i lądowaniu oraz przy występowaniu turbulencji, chociaż zwierzęta powinny mieć ciągle możliwość położenia się. Klimat, okres czasu podróży oraz godzina przybycia na miejsce powinny być wzięte pod uwagę przy decydowaniu o gęstości załadunku.

Średnia waga	Powierzchnia na świnie
15 kg	0,13 m ²
25 kg	0,15 m ²
50 kg	0,35 m ²
100 kg	0,51 m ²

Transport drogą morską

Waga żywa w kg	m ² / zwierzę
10 lub mniej	0,20
20	0,28
45	0,37
70	0,60
100	0,85
140	0,95
180	1,10
270	1,50

E. DRÓB

Gęstość załadunku mająca zastosowanie dla transportu drobiu w kontenerach:

Kategoria	Przestrzeń
Kurczęta jednodniowe	21-25 cm ² / kg
Drób ważący mniej niż 1,6 kg	180 do 200 cm ² / kg
Drób ważący 1,6 kg i powyżej ale mniej niż 3 kg	160 cm ² / kg

Drób ważący 3 kg i powyżej ale mniej niż 5 kg	115 cm ² / kg
Drób ważący 5 kg i powyżej	105 cm ² / kg

Wartości to mogą się różnić w zależności nie tylko od wagi i wielkości ptaków ale także od ich kondycji fizycznej, warunków meteorologicznych oraz przewidywanego czasu podróży.

Minimalny zakres szkolenia kierowców

Lp.	Tematy	Minimalna ilość godzin wykładowych	Minimalna ilość godzin ćwiczeniowych
1	<p>Podstawowe zagadnienia z zakresu ochrony zwierząt oraz przepisy prawne dotyczące transportu zwierząt :</p> <ul style="list-style-type: none"> -minimalne wymogi dotyczące norm powierzchni załadunku poszczególnych gatunków zwierząt - minimalne wymogi dotyczące temperatury i wentylacji środków transportu - minimalne wymagania dla środków transportu (podłogi, dachy itp.) <ul style="list-style-type: none"> - postępowanie w przypadku choroby lub złego stanu transportowanego zwierzęcia 	4	
2	Podstawy fizjologii i hodowli zwierząt- z uwzględnieniem wymagań zwierząt co do żywienia, odpoczynku a także zagadnień dotyczących stresu i jego wpływu na zwierzęta i mięso	4	
3	Zasady opieki nad zwierzętami- zasady BHP podczas zadawania paszy, ściółki oraz załadunku i wyładunku	2	6
4	Zasady czyszczenia i dezynfekcji środków transportu zwierząt	2	2

Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla kierowców i konwojentów

.....,dn.....r.

Pieczęć firmy prowadzącej szkolenie

ZAŚWIADCZENIE

Zaświadcza się, że Pan/Pani przeszła szkolenie dla kierowców i konwojentów w zakresie ochrony zwierząt w czasie transportu i zakończył/a je z wynikiem pozytywnym.

Szkolenie odbyło się w dniach w

Podpis i pieczęć
osoby upoważnionej

ZAŁĄCZNIK

(1) PRZEWOŹNIK (imię i nazwisko, ADRES, nazwa firmy): _____	(2) ŚRODEK TRANSPORTU:		
(3) GATUNKI ZWIERZĄT: ILOŚĆ: MIEJSCE ZAŁADUNKU:	(4) PLAN PODRÓŻY: PRZEWIDYWANY CZAS PODRÓŻY: (a)		
(5) NUMER ŚWIADECTWA ZDROWIA LUB INNYCH ZAŁĄCZONYCH DOKUMENTÓW: (a)	(6) PIECZĄTKA POWIATOWEGO LEKARZA	(7) PIECZĄTKA LEKARZA WETE	
(8) DATA I CZAS WYJAZDU: (a)	(9) IMIĘ I NAZWISKO OSOBY DPOWIEDZIALNEJ	(10) PIECZĄTKA LEKARZA GRAN	
(11) PLANOWANE POSTOJE I MIEJSCA TRANSFEROWE		(12) FAKTYCZNE POSTOJE I MIE	
(13) ADRES	(14) DATA I CZAS	(15) CZAS	(16)
i)		DOSTOPI	DPRZYCZYNA
ii)			
iii)			
iv)			
v)			
vi)			
(19) (a) Wypełniane przez przewoźnika przed wyjazdem. • (b) Wypełniane przez właściwego lekarza weterynarii.	(20) Podpis osoby odpowiedzialnej za transport w czasie podróży (e)	(21) Data i czas przyjazdu na miejsce	
(22) OBSERWACJE: (b lub e)			

1. ŚCIÓŁKA

Zwierzęta muszą być zaopatrzone w wystarczającą ilość ściółki, która:

(a) gwarantuje zwierzętom komfort, a jej ilość jest uzależniona od:

- ◆ gatunku i ilości transportowanych zwierząt,
- ◆ czasu podróży,
- ◆ pogody;

(b) zapewnia wystarczające wchłanianie i rozproszenie moczu i kału zwierząt.

2. PASZA

Jeżeli zwierzęta muszą być karmione w czasie podróży, to powinny być stosowane następujące zalecenia:

- (a) używany do podróży pojazd musi przewozić wystarczającą ilość odpowiedniej paszy, zależną od wymagań pokarmowych przewożonych zwierząt, w czasie danej podróży;
- (b) w czasie samej podróży, pasze muszą być zabezpieczone przed złą pogodą oraz przed zanieczyszczeniami takimi jak: kurz, paliwo i wydalone gazy spalinowe a także przed zanieczyszczeniem moczem i kałem zwierząt;
- (c) w przypadkach kiedy wymagane jest specjalne wyposażenie (koryta, pojemniki lub wszelkie inne odpowiednie przedmioty służące do zadawania paszy) używane do karmienia zwierząt, to powinno ono być przewożone w pojeździe, nadawać się do tego celu, zostać oczyszczone przed i po jego użyciu oraz odkażane po każdej podróży;
- (d) jeżeli do karmienia jest używane opisane powyżej wyposażenie, to musi być ono tak zaprojektowane, aby nie raniło zwierząt, a także musi być wyposażone w uchwyty do przymocowania do pewnych części pojazdu aby zapobiec jego przewróceniu. W czasie ruchu pojazdu i kiedy wyposażenie to nie jest używane, musi ono być przechowywane w pomieszczeniu pojazdu odseparowanym od zwierząt.

3. DOSTĘP

Pojazdy używane do transportu muszą być wyposażone tak, aby w każdej chwili był możliwy bezpośredni dostęp do wszystkich transportowanych zwierząt, umożliwiając w ten sposób ich inspekcję, zapewnienie im odpowiedniej opieki, w szczególności ich karmienie i pojenie.

4. WENTYLACJA

Pojazd musi być wyposażony w odpowiedni system wentylacyjny dla zapewnienia cały czas dobra transportowanych zwierząt. W szczególności należy wziąć pod uwagę następujące kryteria:

- ◆ planowaną podróż i czas jej trwania,
- ◆ budowę używanego pojazdu (zamknięty lub otwarty),
- ◆ temperaturę wewnątrz pojazdu i temperaturę zewnętrzną wynikającą ze zmiennych warunków atmosferycznych, które mogą wystąpić podczas planowanej podróży,
- ◆ specyficzne potrzeby fizjologiczne różnych gatunków i rodzajów transportowanych zwierząt,
- ◆ gęstości ładunku,

System musi być także zaprojektowany w taki sposób, że:

- ◆ może być używany zawsze, kiedy zwierzęta znajdują się w pojeździe, czy to czasie postoju czy też w czasie jego poruszania się,
- ◆ zapewnia sprawny obieg czystego powietrza.

W końcu przewoźnicy muszą zapewnić:

- ◆ albo wymuszony system wentylacyjny,

- ◆ lub system wentylacyjny, który zapewnia, że w pojeździe może być utrzymywany zakres temperatur od 5⁰ C do 30⁰ C, dla wszystkich zwierząt, z tolerancją + 5⁰ C w zależności od temperatury panującej na zewnątrz pojazdu. System ten musi być wyposażony w odpowiednie urządzenia do jego monitorowania.

Możliwość wyboru pomiędzy dwoma tymi systemami nie może naruszać zasady wolnego poruszania się zwierząt.

5. PRZEGRODY

5.1. Pojazd musi być wyposażony w przegrody umożliwiające tworzenie oddzielnych przedziałów.

5.1.1. Przegrody te muszą być tak skonstruowane, że można ustawiać je w zmiennych pozycjach, umożliwiając tworzenie różnej wielkości przedziałów w zależności od rodzaju, wielkości i ilości przewożonych zwierząt,

6. ZAOPATRZENIE W WODĘ

6.1. Pojazd musi być wyposażony w złącze do dostarczania wody w czasie postojów.

6.1.1. Pojazd musi być wyposażony w umocowane na stałe lub przenośne urządzenia do pojenia zwierząt znajdujących się w pojeździe, odpowiednie dla różnych gatunków zwierząt, np. koryta, miski lub smoczki. Urządzenia te muszą być skonstruowane w taki sposób aby zwierzęta nie raniły się.

6.2. Z zastrzeżeniem do przepisów ustalonych w punktach 6.1 i 6.1.1 pojazdy transportujące trzodę chlewną, w zależności od swojej pojemności, ilości transportowanych zwierząt i planowanych postojów w czasie podróży, powinny być wyposażone w jeden lub więcej zbiorników wody, o wystarczającej pojemności, tak aby zwierzęta mogły pić wodę w czasie podróży.

Takie zbiorniki wody muszą być skonstruowane w taki sposób, aby mogły one być opróżniane i czyszczone po każdej podróży oraz być wyposażone w system pozwalający na kontrolę poziomu wody aby umożliwić jej uzupełnianie w dogodnym momencie w czasie samej podróży. Muszą one być dołączone do wyposażenia służącego do picia wody, przez zwierzęta znajdujące się w przedziałach, i utrzymywane w sprawności, aby trzoda chlewna miała cały czas dostęp do wody. Dodatkowo, równoległe z systemem wspomnianym powyżej, może być używany system do zraszania świń, w celu ich nawilżania.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 24 ust.5 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U .Nr 111, poz. 724, z późn. zm.). W rozporządzeniu określono warunki transportu zwierząt oraz dokumenty niezbędne przy przewozie zwierząt tak aby dostosować nasze prawo w tym zakresie do wymagań Unii Europejskiej.

W przedstawionych projektach zawarto wymagania Dyrektywy Rady 91/628/EEC i Rozporządzenia Rady 411/98/EEC dla przewoźników zajmujących się zarobkowym przewozem zwierząt. Przede wszystkim są to :

- wymagania dla środków transportu w zależności od tego czy transport jedzie 8 godzin czy dłużej
- normy czasowe
- normy powierzchniowe
- wzór planu trasy
- minimalny zakres szkolenia dla kierowców i przewoźników oraz wzór zaświadczenia ukończenia tego kursu

Zaproponowana nowelizacja obecnego rozporządzenia zapewnia wdrożenie przepisów unijnych w zakresie ochrony zwierząt podczas transportu.

Przyjęcie przedłożonego projektu nie będzie miało konsekwencji dla budżetu.

**Rozporządzenie
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi**

z dnia
**w sprawie warunków utrzymywania zwierząt w hodowlach zwierząt
laboratoryjnych.**

Na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. Nr 111, poz. 724, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, z 2001 r. Nr 3, poz. 21 i Nr 111, poz. 1194 oraz z 2002 r. Nr , poz.) zarządza się, co następuje:

§1

1. Rozporządzenie określa warunki hodowli zwierząt laboratoryjnych wykorzystywanych dla celów dydaktycznych, naukowych, diagnostycznych lub medycznych.
2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:
 - 1) **pomieszczenie dla zwierząt** - pomieszczenie, w którym zwierzęta doświadczalne są przetrzymywane do celów reprodukcji i hodowli, lub w trakcie prowadzenia doświadczeń,
 - 2) **klatka** - zamknięty pojemnik, umocowany na stałe lub przenośny, w którym zwierzę lub zwierzęta są przetrzymywane lub przewożone,
 - 3) **kojec** - przestrzeń, w obrębie której przetrzymuje się jedno lub więcej zwierząt,
 - 4) **boks** - przestrzeń, w której przetrzymuje się duże zwierzęta,
 - 5) **wybieg** - przestrzeń, znajdującą się przeważnie na zewnątrz stałych zabudowań, w obrębie której zwierzęta przetrzymywane w klatce, kojcu lub boksie mogą swobodnie zażywać ruchu przez pewien czas, stosownie do ich potrzeb ekologicznych i fizjologicznych,
 - 6) **stanowisko** - małe zagrodzenie o trzech bokach, wyposażone w poidło, karmidło i boczne przegrody, gdzie jedno lub dwa zwierzęta mogą przebywać uwiązane.
 - 7) **właściwe znieczulenie** - zastosowanie znieczulenia ogólnego lub miejscowego używając metod stosowanych w praktyce weterynaryjnej,
 - 8) **humanitarne metody uśmiercania** - zabicie zwierzęcia z minimalnym cierpieniem psychicznym i fizycznym,
 - 9) **opieka** - wszystkie działania mające zapewnić zwierzęciu psychiczny i fizyczny stan, w którym najmniej cierpi i jest w najlepszy sposób wykorzystane w doświadczeniu; rozpoczyna się ona w momencie przygotowania zwierzęcia do doświadczenia i trwa aż do jego humanitarnej śmierci lub innego zadysponowania przez placówkę

§ 2

1. Hodowla zwierząt laboratoryjnych może być prowadzona jedynie w pomieszczeniach wyposażonych w urządzenia i instalacje umożliwiające utrzymanie warunków odpowiednich dla zapewnienia zdrowia i dobrego samopoczucia danego gatunku zwierząt, przy zapewnieniu pożywienia, wody i pielęgnacji oraz swobody ruchu, przynajmniej w minimalnym stopniu.
2. Wszelkie ograniczenia w zaspokajaniu przez zwierzęta potrzeb fizjologicznych i etologicznych muszą być zminimalizowane.
3. Hodowca powinien wydzielić pomieszczenia służące do przechowywania karmy, czystych klatek, przyborów i innego wyposażenia, pomieszczenia służącego do mycia i odkażania używanego sprzętu oraz pomieszczenia służące do przechowywania i utylizacji martwych zwierząt i odchodów zwierzęcych. W przypadku braku możliwości utylizacji

martwych zwierząt należy wskazać miejsce, w którym te czynności będą wykonywane. Pomieszczenie na żywność powinno być chłodne, suche i zabezpieczone przed dostępem owadów.

4. Hodowca zwierząt laboratoryjnych zobowiązany jest do prowadzenia rejestru zwierząt obejmującego gatunek i liczbę posiadanych zwierząt, liczbę zwierząt sprzedanych bądź zakupionych, datę transakcji, nazwę i adres odbiorcy lub dostawcy oraz liczbę i gatunek zwierząt padłych i protokół ich utylizacji.

5. Stan zdrowia zwierząt laboratoryjnych, warunki w jakich są one utrzymywane oraz sposób pielęgnacji powinny być pod stałą kontrolą lekarza weterynarii. Każde zwierzę powinno posiadać atest pochodzenia zawierający informację o gatunku, szczepie, płci, wieku oraz o masie ciała. Psy i koty hodowane jako zwierzęta laboratoryjne, powinny być trwale oznakowane bezpośrednio po odłączeniu ich od matek lub bezpośrednio po ich zakupie.

6. Zwierzęta chore lub ranne powinny mieć zapewnione osobne pomieszczenie.

7. Wszelkie zabiegi i doświadczenia na zwierzętach powinny być prowadzone w osobnym, odpowiednio wyposażonym pomieszczeniu.

6. Warunki środowiskowe, w jakich utrzymywane są zwierzęta laboratoryjne i wszelkie urządzenia im służące powinny być codziennie kontrolowane, zaś pomieszczenia w których utrzymuje się zwierzęta winny być wyposażone w czujniki wykrywające pożar oraz zabezpieczone przed wejściem osób niepowołanych.

§3

1. Zezwolenie na prowadzenie hodowli zwierząt laboratoryjnych wydaje wojewódzki lekarz weterynarii po zapoznaniu się z projektem planowanej hodowli. W zezwoleniu powinny być wymienione osoby odpowiedzialne za zarządzanie obiektem oraz za opiekę nad zwierzętami.

2. Zezwolenie może być cofnięte w przypadku stwierdzenia w trakcie kontroli naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia lub ustawy o ochronie zwierząt.

§4

1. Szczegółowe warunki środowiskowe jakie powinny być spełnione przy hodowli zwierząt laboratoryjnych, określa załącznik nr 1.

2. Szczegółowe warunki mikroklimatyczne i zagęszczenie zwierząt laboratoryjnych w pomieszczeniach dla zwierząt, określa załącznik nr 2.

§5

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa
I Rozwoju Wsi

**Załączniki do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia**

Załącznik nr 1

Szczegółowe warunki środowiskowe dla poszczególnych gatunków zwierząt:

1. Pomieszczenia dla zwierząt:

- a) materiały użyte do konstrukcji pomieszczeń dla zwierząt doświadczalnych i ich wyposażenie (klatki, kojce, karmniki, poidła itp.) z którymi stykają się zwierzęta nie mogą być dla nich szkodliwe, ich powierzchnie muszą być gładkie, nieprzepuszczalne, dające się łatwo czyścić i dezynfekować; powinny być odporne na środki dezynfekcyjne i mocz. Podłogi muszą być wytrzymałe na obciążenia klatkami i zwierzętami; do budowy pomieszczeń dla zwierząt zabrania się używać azbestu; wszelkie urządzenia winny być bezpieczne tak aby nie powodować urazów i zranień zwierząt,
- b) pomieszczenia przeznaczone do utrzymywania zwierząt doświadczalnych, innych niż laboratoryjne powinny odpowiadać warunkom określonym w rozporządzeniu właściwego ministra do spraw rolnictwa, wydanym na podstawie art.12. ust.7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. Nr 111, poz.724 z późn.zm.),
- c) pomieszczenia i wybiegi dla zwierząt muszą być tak skonstruowane aby uniemożliwić ucieczkę zwierząt a także przedostanie się do nich zwierząt z zewnątrz ,
- d) standard urządzeń zależy od zachowania higieny; konieczne są czytelne instrukcje dotyczące czyszczenia klatek i boksów; wszystkie urządzenia oraz pomieszczenia dla zwierząt powinny być rutynowo czyszczone i myte a gdy jest to niezbędne sterylizowane.

2. Wentylacja:

- a) pomieszczenia, w których utrzymywane są zwierzęta doświadczalne winny być wyposażone w odpowiedni system wentylacji, dostosowany do potrzeb gatunków tam przebywających; zadaniem systemu wentylacji jest dostarczenie czystego powietrza i usuwanie nieprzyjemnych zapachów, gazów toksycznych, pyłu, mikroflory, a także pary wodnej i nadmiaru ciepła,
- b) powietrze w pomieszczeniach powinno być często wymieniane; częstość wentylacji odpowiadająca 15-20 cyklom wymiany powietrza na godzinę jest na ogół wystarczająca; w niektórych okolicznościach, przy małym zagęszczeniu, można uznać za wystarczającą częstość wentylacji wynoszącą 8-10 cykli wymiany powietrza na godzinę,
- c) systemy wentylacji powinny być tak skonstruowane, by można było uniknąć szkodliwych przeciągów,
- d) w warunkach klimatycznych, jakie przeważają w Polsce może się okazać konieczne, aby system wentylacji był wyposażony jednocześnie w urządzenia do ogrzewania jak i chłodzenia powietrza (klimatyzacja),

- e) przy stosowaniu w pomieszczeniu mechanicznego systemu wentylacji, niezbędne jest sprzężenie z systemem alarmowym, a pomieszczenie dodatkowo powinno być wyposażone w system wentylacji awaryjnej.

3. Temperatura:

- a) zakres temperatur w pomieszczeniach, w których utrzymywane są zwierzęta laboratoryjne winien być odpowiedni dla gatunku i stanu fizjologicznego,
- b) temperatura powietrza w pomieszczeniach przeznaczonych dla zwierząt laboratoryjnych powinna być kontrolowana na bieżąco.

4. Wilgotność:

poziom wilgotności względnej w pomieszczeniach winien być dostosowany do wymogów gatunków w nich przebywających i być normalnie utrzymywany dla zwierząt laboratoryjnych w granicach 55% j: 10%, a dla innych zwierząt doświadczalnych 70 j: 10%.

5. Oświetlenie:

- a) w pomieszczeniach pozbawionych okien niezbędne jest zapewnienie sztucznego oświetlenia, tak aby jednocześnie zaspokoić wymagania biologiczne zwierząt i stworzyć zadawalające warunki pracy dla obsługi; konieczne jest także regulowanie intensywności światła oraz zachowanie cyklu dnia i nocy,
- b) intensywność oświetlenia w korytarzach na wysokości 1 metra nad podłogą powinna wynosić 350-450 lx, a na wysokości 2 m. 700 lx; natężenie oświetlenia w klatkach powinno wynosić max 60 lx,
- c) psy i koty wymagają światła naturalnego (dziennego),
- d) w godzinach ciemności dopuszcza się stosowanie światła czerwonego o natężeniu pozwalającym na wykonanie przez obsługę niezbędnych czynności,
- e) w budynku, w którym stosowane jest jedynie oświetlenie sztuczne należy przewidzieć. na wypadek przerwy w dostawie energii elektrycznej, możliwość oświetlenia awaryjnego np. z generatora prądu.

6. Hałas:

natężenie hałasu dla zwierząt laboratoryjnych nie powinno przekraczać 35db a zwierząt gospodarskich użytych do doświadczeń 60 db.

7. Pielęgnacja:

- a) osoba odpowiadająca za zakład powinna czuwać, aby stan zwierząt i warunki, w jakich są przetrzymywane oraz sposób pielęgnacji były regularnie kontrolowane przez lekarza weterynarii lub inną kompetentną osobę,
- b) każde zwierzę poważnie chore lub zranione powinno być możliwie najszybciej

zgłoszone lekarzowi weterynarii w celu leczenia; jeżeli według opinii lekarza weterynarii zwierzę będzie dalej żyć jedynie cierpiąc i znosząc ból, należy je poddać eutanazji, stosując dopuszczone przepisami metody humanitarnego uśmiercania; w przypadku nieobecności lekarza weterynarii, każde zwierzę poważnie ranne powinno zostać bezzwłocznie uśmiercone przy zachowaniu wszystkich reguł postępowania humanitarnego, przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje,

c) zdrowie i higiena osobista personelu powinny być przedmiotem szczególnej uwagi, ze względu na potencjalne zagrożenie jakie stanowią dla zwierząt,

d) utrzymanie zwierząt w klatkach, kojcach na stanowiskach lub wybiegach, powinno odpowiadać wytycznym zawartym w tab. 3 do 13, które określają minimalne powierzchnie podłogi i wysokości klatek oraz określające liczbę zwierząt w klatce w zależności od ich masy ciała i powierzchni klatki; należy zapewnić zwierzętom możliwość ruchu i ćwiczeń kiedy tylko jest to możliwe,

f) trzymanie w klatkach psów i kotów powinno być ograniczone do czasu jaki jest niezbędny do wykonania eksperymentu; zwierzęta powinny być wypuszczane z klatek przynajmniej raz dziennie, jeżeli nie zaburzy to przebiegu doświadczenia, a powierzchnia przeznaczona do relaksu powinna zapewniać możliwość swobodnego ruchu; nie należy używać podłogi rusztowej; klatki dla kotów powinny być wyposażone w kuwety, miejsca do odpoczynku oraz przedmioty do wspinania i ścierania pazurów; psy utrzymywane w kojcach na zewnątrz muszą mieć możliwość schronienia się przed złymi warunkami atmosferycznymi.

8. Żywienie:

- a) przy produkcji, wyborze i przygotowywaniu karmy powinny być podjęte -środki ostrożności, by uniknąć wszelkich zanieczyszczeń chemicznych, fizycznych lub mikrobiologicznych; karma powinna być opakowana, jeśli zachodzi potrzeba, w szczelne torby opatrzone informacją o dacie produkcji i terminie ważności,
- b) pakowanie, transport i magazynowanie karmy powinno przebiegać w taki sposób, by uniknąć skażenia, zepsucia lub zniszczenia; pomieszczenia służące do magazynowania powinny być chłodne, ciemne, suche, wolne od szkodników; łatwo psująca się karma powinna być przechowywana w chłodniach, lodówkach lub zamrażarkach,
- c) wszelkie naczynia do karmienia, poidła lub inne sprzęty służące do karmienia zwierząt laboratoryjnych powinny być regularnie czyszczone oraz sterylizowane, sposób podawania pożywienia może zmieniać się w zależności od gatunku zwierzęcia laboratoryjnego, lecz powinien zaspokajać jego potrzeby fizjologiczne.

9. Woda:

- a) wszystkie zwierzęta laboratoryjne powinny mieć stały dostęp do wody pitnej; podczas przewozu dopuszczalne jest, aby woda była podawana jako składnik paszy płynnej; ponieważ jednak przez wodę przenoszone są mikroorganizmy, powinna ona być podawana w taki sposób, by zagrożenia zostały zmniejszone do minimum; dopuszcza się dwie metody pojenia: butelki lub automatyczny system pojenia,

- b) dla małych zwierząt, takich jak: gryzonie i króliki, często używa się butelek; powinny one być wykonane z tworzywa półprzezroczystego, aby można było sprawdzić ich zawartość; szyjki butelek powinny być wystarczająco szerokie, by umożliwić łatwe i skuteczne wyczyszczenie; jeżeli butelka wykonana jest z plastyku, powinna być odporna na środki żrące i autoklawowanie;
kapsle, korki i przewody powinny również nadawać się do sterylizowania i łatwego czyszczenia; wszelkie butelki i inne wyposażenie powinno być demontowane, czyszczone i sterylizowane regularnie i w odpowiednich odstępach czasu; byłoby pożądanym, by za każdym razem butelki były wymieniane na czyste i wysterylizowane, zamiast być ponownie napełniane wodą w pomieszczeniach, w których przetrzymywane są zwierzęta,
- d) automatyczne poidła powinny być systematycznie sprawdzane i konserwowane, aby zapobiec awariom i rozwijaniu się infekcji; jeżeli używane są klatki o szczelnych podłogach, należy czuwać nad zminimalizowaniem ryzyka ich zalania.

10. Ściółka:

powinna być sucha, o dobrych cechach adsorpcji i absorpcji, pozbawiona substancji toksycznych, wolna od wszelkich czynników powodujących infekcje i szkodników; w szczególności należałoby unikać używania trocin lub materiałów do podścielania pochodzących z drewna poddanego obróbce chemicznej; można używać niektórych półproduktów lub odpadów przemysłowych.

11 Transport:

osoba wysyłająca jest odpowiedzialna za dopilnowanie, że zwierzęta wysyłane są zdrowe; chore zwierzęta mogą być przedmiotem transportu tylko jeśli jest on niezbędny do leczenia lub diagnozy;
samice, które mogą urodzić w czasie transportu lub urodziły w ciągu 48 godzin przed transportem powinny być wykluczone z transportu;
osoba wysyłająca zwierzęta ma obowiązek zapewnić im warunki zapobiegające zbędnym cierpieniom związanym ze złą wentylacją, ekstremalnymi temperaturami, brakiem wody i paszy itp; odbiorca powinien być poinformowany o wszelkich szczegółach transportu aby móc jak najszybciej odebrać przesyłkę;
zwierzęta powinny być jak najszybciej przeniesione do czystych klatek i zaopatrzone w wodę i paszę;
zwierzęta chore lub w złej kondycji powinny być poddane obserwacji i w tym czasie odseparowane od innych zwierząt; niezwłocznie muszą być zbadane przez lekarza weterynarii i poddane leczeniu lub uśmiercone w sposób humanitarny.

Załącznik nr 2

Szczegółowe warunki mikroklimatyczne i zagęszczenie zwierząt doświadczalnych w pomieszczeniach

Tabela 1

Wytyczne w zakresie minimalnej wymiany powietrza w pomieszczeniach dla zwierząt laboratoryjnych i doświadczalnych

Zwierzęta doświadczalne	Wymiana powietrza w m ² /h/szt.	
Zwierzęta laboratoryjne		
Mysz	0,25	
Szczur	1,43	
Chomik syryjski	0,70	
Świnka morska	1,95	
Królik	20,40	
Kot	20,40	
Pies	152,9	
Inne zwierzęta doświadczalne	w m ² /h/szt	
	zima	lato
Cielęta	20	100
Krowy	90	400
Lochy, knury	20	100
Prosięta, warchlaki	8	30
Tuczniaki	15	80
Owce	15	60
Kozy	15	60

Tabela 2

Wytyczne dotyczące temperatury i wilgotności względnej powietrza w pomieszczeniach (zwierzęta przetrzymywane w klatkach, kojcach lub wybiegach wewnętrznych)

Gatunek	Optymalny zakres temperatur w °C	Optymalny zakres wilgotność w %
Mysz	20-24	55
Szczur	20-24	55
Chomik syryjski	20-24	55
Suwak	20-24	55
Świnka morska	20-24	55
Przepiórka	20-24	55
Królik	15-21	55
Kot	15-21	55
Pies	15-21	55
Fretka	15-21	55
Drób	15-21	55
Gołąb	15-21	55
Świnia	10-24	70-80
Koza	10-24	70-80
Owca	10-24	70 - 80
Bvdło	10-24	70-80
Koń	10-24	70-80
Naczelne	20-24	

Tabela 3

Wytyczne dotyczące minimalnych powierzchni podłogi w klatce oraz minimalnej wysokości klatki dla małych gryzoni i królików (przechowywanie i doświadczenia)

Gatunki	Minimalna powierzchnia podłogi w klatce cm"	Minimalna wysokość klatki
Mysz	180	12
Szczur	350	14
Chomik syryjski	180	12
Świnka morska	600	18
Królik 1 kg	1,400	30
2kg	2,00	30
3 kg	2,500	35
4kg	3,000	40
5 kg	3,600	40

Tabela 4

Wytyczne dotyczące minimalnej powierzchni podłogi w klatce i minimalnej wysokości klatki dla małych gryzoni utrzymywanych w celach reprodukcyjnych

Gatunki	Minimalna powierzchnia podłogi w klatce dla matki i młodych cm ²	Minimalna wysokość Klatki Cm
Mysz	200	12
Szczur	800	14
Chomik syryjski	650	12
Świnka morska	1200	18
Świnka morska w haremach	100 na dorosłego osobnika	18

Tabela 5

Wytyczne dotyczące minimalnej powierzchni podłogi i powierzchni gniazda oraz wysokości klatki dla królików utrzymywanych w celach reprodukcyjnych

Masa ciała królicy kg	Minimalna powierzchnia podłogi w klatce królicy i miotu cm ²	Minimalna wysokość klatki cm	Minimalna powierzchnia gniazda m
1	0,30	30	0,10
2	0,35	30	0,10
3	0,40	35	0,12
4	0,45	40	0,12
5	0,50	40	0,14

Tabela 6

Wytyczne dotyczące pomieszczeń dla kotów (doświadczenia i reprodukcja)

Masa ciała kota	Minimalna powierzchnia klatki dla kota m ²	Minimalna wysokość klatki cm ²	Minimalna powierzchnia klatki dla kotki i miotu i m ²	Minimalna powierzchnia wybiegu dla kotki i miotu m ²
0,5-1	0,2	50	-	-
1-3	0,3	50	0,58	2
3-4	0,4	50	0,58	2
4-5	0,6	50	0,58	2

Tabela 7

Wytyczne dotyczące przetrzymywania psów w klatkach (doświadczenia)

Wysokość psa w kłębie cm	Minimalna powierzchnia podłogi klatki dla psa m ²	Minimalna wysokość klatki cm
30	0,75	60
40	1,00	80
70	1,75	140

Tabela 8

Wytyczne dotyczące trzymania psów w kojcach (przetrzymywanie, doświadczenia i reprodukcja)

Masa ciała psa kg	Minimalna powierzchnia zagrody dla psa m ²	Minimalna powierzchnia przylegającego terenu do ćwiczeń dla psa	
		do 3 psów m ²	powyżej 3 psów m ²
<6	0,5	0,5 (1,0)	0,5 (1,0)
6-10	0,7	1,4 (2,1)	1,2 (1,9)
10-20	1,2	1,6 (2,8)	1,4 (2,6)
20-30	1,7	1,9 (3,6)	1,6 (3,3)
>30	2,0	2,0 (4,0)	1,8 (3,8)

Tabela 9

Wytyczne dotyczące umieszczania w klatkach świń (przetrzymywanie i doświadczenia)

Masa ciała świni kg	Minimalna powierzchnia podłogi dla świni m ²	Minimalna wysokość klatki cm
5-15	0,35	50
15-25	0,55	60
25-40	0,80	80

Tabela 10

Wytyczne dotyczące utrzymywania zwierząt gospodarskich w kojach grupowych
(przetrzymanie i doświadczenia w zakładach użytkujących)

Gatunek i masa ciała kg	Minimalna powierzchnia podłogi kojca m ²	Minimalna długość kojca m	Minimalna wysokość przegród wewnętrznych m	Minimalna powierzchnia podłogi kojca dla grupy zwierząt m ² /zwierzę	Minimalna długość karmnika (koryta) na zwierzę m
Świnie					
10-30	2	1,6	0,8	0,2	0,20
30-50	2	1,8	1,0	0,3	0,25
50-100	3	2,1	1,2	0,8	0,30
100-150	5	2,5	1,4	1,2	0,35
<150	5	2,5	1,4	2,5	0,40
Owce					
<70	1,4	1,8	1,2	0,7	0,35
Kozy					
<70	1,6	1,8	2,0	0,8	0,35
Bydło					
< 60	2,0	1,1	1,0	0,8	0,30
60-100	2,2	1,8	1,0	1,0	0,30
100-150	2,4	1,8	1,0	1,2	0,35
150-200	2,5	2,0	1,2	1,4	0,40
200-400	2,6	2,2	1,4	1,6	0,55
>400	2,8	2,2	1,4	1,8	0,65
Konie dorosłe	13,5	4,5	1,8	-	-

Tabela 11

Wytyczne dotyczące utrzymywania zwierząt doświadczalnych na stanowiskach indywidualnych (przetrzymanie i doświadczenia w zakładach użytkujących)

Gatunek i masa ciała kg	Minimalna powierzchnia stanowiska m ²	Minimalna długość stanowiska m	Minimalna wysokość przegrody między stanowiskami m
Świnie			
100-150	1,2	2,0	0,9
<150	2,5	2,5	1,4
Owce <70	0,7	1,0	0,9
Kozy <70	0,8	1,0	0,9
Bydło			
60-100	0,6	1,0	0,9
100-150	0,9	1,4	0,9
150-200	1,2	1,6	1,4
200-350	1,8	1,8	1,4
350 - 500	2,1	1,9	1,4
>500	2,6	2,2	1,4
Konie dorosłe	4,0	2,5	1,6

Tabela 12

Wytyczne dotyczące umieszczania ptaków w klatkach (przetrzymanie i doświadczenia w zakładach użytkujących)

Gatunek i masa ciała g	Minimalna powierzchnia dla 1 ptaka cm ² /ptaka	Minimalna powierzchnia dla 2 ptaków cm ² /ptaka	Minimalna powierzchnia dla 3 ptaków lub więcej cm ² /ptaka	Minimalna wysokość klatki cm	Minimalna długość karmnika dla 1 ptaka cm
Kurczaki					
100-300	250	200	150	25	•^
300-600	500	400	300	35	7
600-1200	1.000	600	450	45	10 •
1200-1800	1.200	700	550	45	12
1800-2400	1,400	850	650	45	12
Koguty					
2400	1800	1200	1000	60	15
Przepiórki					
120-140	350	250	200	15	4

Tabela 13
Wytyczne dotyczące klatek dla naczelnych.

Waga kg	Minimalna powierzchnia podłogi dla jednego lub dwóch zwierząt m ²	Minimalna wysokość klatki
< 1	0,25	60
1 - 3	0,35	75
3 - 5	0,50	80
5 - 7	0,70	85
7 - 9	0,90	90
9 - 15	1,10	125
15 - 25	1,50	125

Tabela 14
Zalecana długość kwarantanny

Gatunek	Ilość dni
Myszy	5-15
Szczury	5-15
Gerbile	5-15
Świnki morskie	5-15
Chomiki syryjskie	5-15
Króliki	20-30
Koty	20-30
Psy	20-30
Zwierzęta Naczelne	40-60

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 29 ust.4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U .Nr 111, poz. 724, z późn.zm.).

W rozporządzeniu określono warunki jakie powinny spełniać hodowle zwierząt laboratoryjnych mając na względzie przepisy Unii Europejskiej.

W przedstawionym projekcie zawarto wymagania Dyrektywy Rady 86/609 /EEC dla hodowli zwierząt laboratoryjnych, która określa:

- Warunki mikroklimatyczne dla poszczególnych gatunków zwierząt
- Normy powierzchniowe dla poszczególnych gatunków zwierząt
- Sposób sprawowania opieki nad zwierzętami laboratoryjnymi
- Warunki otrzymywania zezwolenia na prowadzenie hodowli

Obecnie nie ma rozporządzenia , które regulowałoby metody postępowania ze zwierzętami laboratoryjnymi . Proponowany projekt zapewnia wdrożenie wymagań Unii Europejskiej a jego przyjęcie nie będzie miało konsekwencji dla budżetu.

W uzgodnieniu:
Z Biurem Prawnym MRiRW

Akceptował:

Rozporządzenie
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia
w sprawie warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich.

Na podstawie art. 12 ust. 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. Nr 111, poz. 724, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, z 2001 r. Nr 3, poz. 21 i Nr 111, poz. 1194 oraz z 2002 r. Nr , poz.) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1

Rozporządzenie określa ogólne warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich utrzymywanych w celach hodowlanych lub w celu produkcji żywności, wełny, skór lub innych produktów oraz dodatkowe warunki dla cieląt, świń oraz kur nieśnych.

§ 2

Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) cielęciu - rozumie się przez to zwierzę z gatunku bydło w wieku do 6 miesięcy życia.
- 2) świni - rozumie się przez to zwierzę z gatunku świnia, utrzymywane w celu hodowlanym lub produkcyjnym,
- 3) knurze - rozumie się przez to swinie płci męskiej, która osiągnęła dojrzałość płciową i jest przeznaczona do rozrodu,
- 4) loszce - rozumie się przez to swinie płci żeńskiej, która osiągnęła dojrzałość płciową, przed pierwszym wyprosieniem,
- 5) maciorze - rozumie się przez to swinie płci żeńskiej po pierwszym wyprosieniu,
- 6) maciorze prosiącej się - rozumie się przez to swinie płci żeńskiej pomiędzy okresem okołoporodowym a okresem karmienia prosiąt,
- 7) maciorze jałowej- rozumie się przez to swinie płci żeńskiej pomiędzy okresem karmienia prosiąt a okresem okołoporodowym,
- 8) prosięciu - rozumie się przez to swinie od urodzenia do okresu karmienia,

- 9) warchlaku - rozumie się przez to świnie od okresu karmienia do ukończenia 10 tygodni życia.

Rozdział 2

Ogólne warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich.

§ 3

1. Utrzymujący zwierzęta gospodarskie powinien zapewnić im opiekę i właściwe warunki utrzymywania, uwzględniając minimalne normy powierzchni w zależności od systemów utrzymywania.
2. Zwierzęta gospodarskie powinny być utrzymywane w warunkach nieszkodliwych dla ich zdrowia oraz nie powodujących urazów i uszkodzeń ciała lub innych cierpień.
3. Zwierzęta gospodarskie powinny być utrzymywane w warunkach zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności kładzenia się, leżenia i wstawania, oraz umożliwiających kontakt wzrokowy z innymi zwierzętami.”
4. Zwierzęta gospodarskie powinny być dogłądane przez utrzymującego te zwierzęta co najmniej raz dziennie.
5. Chore lub ranne zwierzę gospodarskie powinno być niezwłocznie otoczone opieką.
6. Utrzymujący zwierzęta gospodarskie powinien przetrzymywać dokumentację weterynaryjną, dotyczącą przebiegu leczenia, przeprowadzonych zabiegów weterynaryjnych oraz ilości upadków, przez okres co najmniej 3 lat.”

§ 4

1. Pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich, wyposażenie tych pomieszczeń oraz sprzęt dla zwierząt gospodarskich powinny być wykonane z materiałów nie szkodliwych dla zdrowia zwierząt oraz nadawać się do dokładnego czyszczenia i dezynfekcji.
2. Budynki inwentarskie powinny być wyposażone w stałe lub przenośne oświetlenie umożliwiające kontrolę i nadzór o każdej porze.
3. Urządzenia i sprzęt w budynkach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich powinny być sprawdzane co najmniej raz dziennie. Wykryte usterki powinny być niezwłocznie usunięte
4. Podłoga w budynkach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich powinna być gładka i nie śliska oraz stanowić twardą, równą i stabilną powierzchnię.
5. W pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich należy zapewnić, przystosowane dla danego gatunku tych zwierząt, oświetlenie światłem dziennym lub sztucznym.

6. W pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich obieg powietrza, stopień zapylenia, temperatura, wilgotność względna i stężenie gazów powinny być utrzymane na poziomie nieszkodliwym dla zwierząt.
7. W przypadku wyposażenia budynków inwentarskich dla zwierząt gospodarskich w mechaniczny lub automatyczny (sztuczny) system wentylacji powinien on być połączony z systemem alarmowym informującym o awarii systemu wentylacyjnego.

§ 5

1. Z wyjątkiem koni, zwierzęta gospodarskie powinny mieć zapewniony stały dostęp do wody.
2. Konie powinny być pojone co najmniej trzy razy dziennie.
3. Za wyjątkiem cieląt, zwierzęta gospodarskie powinny być karmione co najmniej raz dziennie paszą odpowiednią dla gatunku, wieku i stanu fizjologicznego.
4. Cielęta powinny być karmione co najmniej dwa razy dziennie.

§ 6

1. Zwierzęta gospodarskie powinny być utrzymywane:
 - 1) w budynku inwentarskim lub,
 - 2) w systemie otwartym, z wyjątkiem cieląt do ukończenia 2 tygodnia życia, utrzymywanych bez matki.
2. Zwierzęta gospodarskie utrzymywane w systemie otwartym powinny mieć zapewnioną możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi.

Rozdział 3

Warunki utrzymywania cieląt

§ 7

Cielęta mogą być utrzymywane:

- 1) w budynkach inwentarskich lub,
- 2) w systemie otwartym, z wyjątkiem cieląt do ukończenia 2 tygodnia życia, utrzymywanych bez matki.

§ 8

W przypadku utrzymywania cieląt w budynku inwentarskim w kojcu bez uwięzi:

- 1) z wydzielonym legowiskiem, którego wymiary powinny wynosić dla:

- a) cieląt do 3 miesiąca życia:
 - długość – co najmniej 1,30 m,
 - szerokość – co najmniej 0,60 m,
 - b) cieląt powyżej 3 do 6 miesiąca życia:
 - długość – co najmniej 1,60 m,
 - szerokość – co najmniej 0,90 m,
- 2) bez wydzielonego legowiska na ściółce, powierzchnia kojca powinna, w przeliczeniu na jedną sztukę, wynosić w przypadku utrzymywania:
- a) cieląt do 3 miesiąca życia - co najmniej 1,50 m²,
 - b) cieląt powyżej 3 do 6 miesiąca życia - co najmniej 1,80 m²,
- 3) bez wydzielonego legowiska bez ściółki, powierzchnia kojca powinna, w przeliczeniu na jedną sztukę, wynosić w przypadku utrzymywania cieląt powyżej 2 tygodnia życia co najmniej 1,50 m².

§ 9

1. Cielęta powinny być utrzymywane w warunkach nieszkodliwych dla ich zdrowia oraz nie powodujących urazów i uszkodzeń ciała lub innych cierpień.
2. Cielęta powinny być utrzymywane w warunkach zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności kładzenia się, leżenia i wstawania, oraz umożliwiających kontakt wzrokowy z innymi zwierzętami.
3. Cielęta powinny być dogłądane przez utrzymującego te zwierzęta co najmniej raz dziennie.
4. Chore lub ranne cielę powinno być niezwłocznie otoczone opieką.
5. Cielęta nie mogą być utrzymywane na uwięzi, z wyjątkiem cieląt utrzymywanych grupowo, które mogą być wiązane na czas karmienia, nie dłużej jednak niż na 1 godzinę.
6. W przypadku utrzymywania cieląt w pomieszczeniu inwentarskim cielęta do ukończenia 2 tygodnia życia powinny być utrzymywane na ściółce.
7. W przypadku utrzymywania co najmniej 6 cieląt, cielęta powyżej 8 tygodnia życia powinny być utrzymywane grupowo.
8. Cielęta powinny być karmione co najmniej dwa razy dziennie, z tym że w przypadku utrzymywania cieląt grupowo każde cielę powinno mieć zapewniony dostęp do paszy w tym samym czasie.

9. Za wyjątkiem cieląt do ukończenia 2 tygodni życia, cielęta powinny mieć zapewniony stały dostęp do wody.
10. W przypadku utrzymywania cieląt pojedynczo w kojcu, ściany kojca powinny być wykonane w sposób umożliwiający cielętom kontakt między sobą.
11. Każde cielę powinno otrzymać pokarm matki niezwłocznie po urodzeniu, nie później jednak niż w ciągu pierwszych 6 godzin życia.
12. Pomieszczenia dla cieląt, wyposażenie tych pomieszczeń oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nie szkodliwych dla ich zdrowia oraz nadawać się do dokładnego czyszczenia i dezynfekcji.
13. W pomieszczeniach inwentarskich dla cieląt należy zapewnić oświetlenie światłem dziennym lub sztucznym.
14. W przypadku stosowania oświetlenia sztucznego cielęta powinny mieć zapewnione oświetlenie w okresie odpowiadającym normalnemu okresowi oświetlenia dziennego, w godzinach od 9⁰⁰ do 17⁰⁰.
15. Budynek inwentarski powinien być wyposażony w stałe lub przenośne oświetlenie umożliwiające kontrolę i nadzór o każdej porze.
16. Urządzenia i sprzęt w budynkach inwentarskich dla cieląt powinny być sprawdzane co najmniej raz dziennie. Wykryte usterki powinny być niezwłocznie usunięte
17. Podłoga w budynkach inwentarskich dla cieląt powinna być gładka i nie śliska oraz stanowić twardą, równą i stabilną powierzchnię.
18. W przypadku wyposażenia budynków inwentarskich dla zwierząt gospodarskich w mechaniczny lub automatyczny (sztuczny) system wentylacji powinien on być połączony z systemem alarmowym informującym o awarii systemu wentylacyjnego.

§ 10

1. W systemie utrzymywania, o którym mowa w § 7 pkt. 2, powierzchnia, na której utrzymywane są cielęta powinna, w przeliczeniu na jedną sztukę, wynosić co najmniej 5,00 m².
2. W systemie utrzymywania, o którym mowa w § 7 pkt. 2, cielęta powinny mieć zapewnioną możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi.

§ 11

1. W pomieszczeniach inwentarskich dla cieląt obieg powietrza, stopień zapylenia, temperatura, wilgotność względna i stężenie gazów powinny być utrzymane na poziomie nieszkodliwym dla zwierząt.
2. Stężenie dwutlenku węgla (CO₂) w pomieszczeniach inwentarskich dla cieląt nie może przekraczać 3000 ppm.
3. Koncentracja amoniaku (NH₃) w pomieszczeniach inwentarskich dla cieląt nie może przekraczać 20 ppm.
4. Stężenie siarkowodoru (H₂S) w pomieszczeniach inwentarskich dla cieląt nie może przekraczać 5 ppm.
5. Minimalna temperatura w pomieszczeniach inwentarskich dla cieląt do 3 miesiąca życia powinna wynosić 8 °C.
6. Minimalna temperatura w pomieszczeniach inwentarskich dla cieląt powyżej 3 do 6 miesiąca życia powinna wynosić 6 °C.

Rozdział 4

Warunki utrzymywania świń

§ 12

1. Świnie nie mogą być utrzymywane na uwięzi.
2. Świnie powinny być karmione co najmniej raz dziennie, z tym że w przypadku utrzymywania świń grupowo każda świnia powinna mieć zapewniony dostęp do paszy w tym samym czasie.
3. Prosięta powinny być odsadzane nie wcześniej niż w 22 dniu od urodzenia.
4. W przypadku utrzymywania loch razem z prosiętami kojec powinien być wyposażony w przegrodę zapobiegającą przygnieceniu prosiąt przez lochę.
5. Świnie powinny być utrzymywane w warunkach zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności kładzenia się, leżenia i wstawania, oraz umożliwiających kontakt wzrokowy z innymi zwierzętami.”
6. Świnie powinny być dogłądane przez utrzymującego te zwierzęta co najmniej raz dziennie.
7. Chora lub ranna świnia powinna być niezwłocznie otoczona opieką.

8. Pomieszczenia dla świń, wyposażenie tych pomieszczeń oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nie szkodliwych dla zdrowia zwierząt oraz nadawać się do dokładnego czyszczenia i dezynfekcji.
9. W pomieszczeniach inwentarskich dla świń należy zapewnić oświetlenie światłem dziennym lub sztucznym.
10. W przypadku stosowania oświetlenia sztucznego świni powinny mieć zapewnione oświetlenie w okresie odpowiadającym normalnemu okresowi oświetlenia dziennego, w godzinach od 9⁰⁰ do 17⁰⁰.
11. Budynki inwentarskie powinny być wyposażone w stałe lub przenośne oświetlenie umożliwiające kontrolę i nadzór o każdej porze.
12. Urządzenia i sprzęt w budynkach inwentarskich dla świń powinny być sprawdzane co najmniej raz dziennie. Wykryte usterki powinny być niezwłocznie usunięte
13. Podłoga w budynkach inwentarskich dla świń powinna być gładka i nie śliska oraz stanowić twardą, równą i stabilną powierzchnię.
14. W pomieszczeniach inwentarskich dla świń obieg powietrza, stopień zapylenia, temperatura, wilgotność względna i stężenie gazów powinny być utrzymane na poziomie nieszkodliwym dla zwierząt.
15. W przypadku wyposażenia budynków inwentarskich dla świń w mechaniczny lub automatyczny (sztuczny) system wentylacji powinien on być połączony z systemem alarmowym informującym o awarii systemu wentylacyjnego.
16. Świnie powyżej dwóch tygodni życia powinny mieć zapewniony stały dostęp do wody.

§ 13

1. Świnie powinny być utrzymywane:
 - 1) w budynku inwentarskim w kojcu lub,
 - 2) w systemie otwartym.

§ 14

W przypadku utrzymywania świń grupowo w budynku inwentarskim powierzchnia kojca powinna wynosić, w przeliczeniu na jedną sztukę, w przypadku utrzymywania:

- 1) loch – co najmniej:
 - a) 1,60 m², jeżeli są one utrzymywane na ściółce,
 - b) 1,40 m², jeżeli są one utrzymywane bez ściółki,
- 2) prosiąt odsadzonych i warchlaków:

- a) o masie ciała do 10 kg - co najmniej 0,15 m²,
 - b) o masie ciała powyżej 10 kg do 20 kg - co najmniej 0,20 m²,
 - c) o masie ciała powyżej 20 kg do 30 kg – co najmniej 0,30 m²,
- 3) knurków i loszek hodowlanych o masie ciała powyżej 30 kg do 110 kg - co najmniej 1,40 m²,
- 4) tuczników:
- a) o masie ciała powyżej 30 do 50 kg – co najmniej 0,40 m²,
 - b) o masie ciała powyżej 50 do 85 kg – co najmniej 0,55 m²,
 - c) o masie ciała powyżej 85 do 110 kg – co najmniej 0,65 m²,
 - d) o masie ciała powyżej 110 kg – co najmniej 1,00 m².

§ 15

W przypadku utrzymywania knurów w budynku inwentarskim powierzchnia kojca, w przeliczeniu na jednego knura, powinna wynosić co najmniej 6,00 m², z tym że w przypadku krycia w kojcu – co najmniej 7,00 m².

§ 16

3. W systemie utrzymywania, o którym mowa w § 13 pkt. 2, powierzchnia, na której utrzymywane są świny powinna, w przeliczeniu na jedną dorosłą sztukę, wynosić co najmniej 15,00 m².
4. W systemie utrzymywania, o którym mowa w § 13 pkt. 2, świny powinny mieć zapewnioną możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi.

§ 17

7. Stężenie dwutlenku węgla (CO₂) w pomieszczeniach inwentarskich dla świń nie może przekraczać 3000 ppm.
8. Koncentracja amoniaku (NH₃) w pomieszczeniach inwentarskich dla świń nie może przekraczać 20 ppm.
9. Stężenie siarkowodoru (H₂S) w pomieszczeniach inwentarskich dla cieląt nie może przekraczać 5 ppm.

Rozdział 5

Warunki utrzymywania kur nieśnych

§ 18.

1. Kury nieśne mogą być utrzymywane w budynku inwentarskim:
 - 1) w klatkach jednopoziomowych lub wielopoziomowych - bez ściółki lub,

- 2) bez klatek.
2. Konstrukcja klatki powinna zapobiegać urazom ptaków oraz zapewniać ich swobodne wyjmowanie i wkładanie do klatki.
3. Podłoga klatki powinna być wykonana z materiału zapewniającego podtrzymywanie wszystkich zwróconych ku przodowi pazurów nogi ptaka.
4. Nachylenie podłogi klatki nie może być większe niż 8° .
5. Klatka powinna być wyposażona w:
 - 1) pojemnik na paszę o minimalnej długości stanowiącej iloczyn 0,10 m i liczby ptaków w klatce,
 - 2) urządzenia do pojenia:
 - a) pojemnik na wodę o minimalnej długości stanowiącej iloczyn 0,10 m i liczby ptaków w klatce lub,
 - b) co najmniej dwa poidła kubeczkowe lub,
 - c) co najmniej dwa poidła kropelkowe.
6. Pomieszczenie inwentarskie w systemie utrzymywania kur, o którym mowa w ust. 1 pkt. 2, powinno być wyposażone w:
 - 1) pojemniki na paszę o minimalnej długości stanowiącej iloczyn 0,10 m i liczby ptaków w pomieszczeniu inwentarskim,
 - 2) urządzenia do pojenia:
 - a) pojemniki na wodę o minimalnej długości stanowiącej iloczyn 0,10 m i liczby ptaków w pomieszczeniu inwentarskim lub,
 - b) poidła kropelkowe, przy czym 1 poidło powinno przypadać maksymalnie na 4 ptaki,
 - 3) gniazda,
 - 4) grzędę.
7. Powierzchnia klatki, w przeliczeniu na jednego ptaka, powinna wynosić, w przypadku utrzymywania:
 - 1) kur:
 - a) do 6 tygodnia życia – co najmniej $0,0200 \text{ m}^2$,
 - b) powyżej 6 do 16 tygodnia życia – co najmniej $0,0350 \text{ m}^2$,
 - c) powyżej 16 tygodnia życia – co najmniej $0,0450 \text{ m}^2$,
8. Wysokość klatki powinna wynosić w przypadku utrzymywania:
 - 1) kur:
 - a) do 16 tygodnia życia – co najmniej 0,35 m,

- b) powyżej 16 tygodnia życia, z wyjątkiem samców – co najmniej 0,45 m,
 - c) samców powyżej 16 tygodnia życia – co najmniej 0,70 m,
9. W systemie, o którym mowa w ust. 1 pkt. 2, maksymalna obsada ptaków na 1 m² powierzchni pomieszczenia inwentarskiego powinna wynosić w przypadku utrzymywania:
- 1) kur:
 - a) do 8 tygodnia życia - 14 sztuk,
 - b) powyżej 8 do 18 tygodnia życia - 11 sztuk,
 - c) powyżej 18 tygodnia życia - 7 sztuk,

Rozdział 6

Przepisy końcowe

§ 19

1. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

U z a s a d n i e n i e

Projektowane rozporządzenie w sprawie warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich będzie stanowić wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 12 ust. 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. Nr 111, poz. 724 z późn.zm.).

Dotychczas w Polsce nie istniały jednolite przepisy określające warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich.

W obecnym stanie prawnym pośrednio warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich w zakresie regulowanym przedmiotowym projektem określają następujące przepisy:

- ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz.U. Nr 89, poz. 414 z późn. zm.) w zakresie projektowania i budowy budynków inwentarskich,
- ustawa z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1999r. Nr 15, poz. 139 i Nr 41, poz. 412) w zakresie przeznaczenia terenów na określone cele i ich zagospodarowania,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 1999r. Nr 15, poz. 140 i Nr 44, poz. 434) w zakresie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki inwentarskie i ich usytuowanie,

Zgodnie z cytowanym upoważnieniem ustawowym projekt rozporządzenia określa warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich, które zapewniają utrzymywanie zwierząt w warunkach nie powodujących urazów i uszkodzeń ciała oraz innych cierpień.

Warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich określone przepisami projektu rozporządzenia nie odbiegają w znaczący sposób od obecnie stosowanych w praktyce, ale jednocześnie zapewniają, zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt, minimalne warunki ochrony tych zwierząt, uwzględniające potrzeby bytowe zwierząt.

Przy tworzeniu przepisów projektu rozporządzenia posługiwano się technologicznymi wytycznymi projektowania budynków inwentarskich, opracowanymi w latach osiemdziesiątych przez Centralne Biuro Projektowo-Badawcze Budownictwa Wiejskiego „BISPROL” (dane zawarte w tych wytycznych zostały zaktualizowane zgodnie z najnowszymi wynikami krajowych i zagranicznych badań i doświadczeń naukowych), Kartami Informacyjnymi Założeń Technologicznych Produkcji Zwierzęcej Instytutu Zootechniki w Krakowie oraz opracowaniami naukowymi i wydawnictwami dotyczącymi

chowu zwierząt gospodarskich, w tym opracowaniami specjalistów z Instytutu Zootechniki, Instytutu Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa oraz Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z aktualnie obowiązującym prawem Unii Europejskiej, tj.:

- Europejską Konwencją dla ochrony zwierząt utrzymywanych dla celów gospodarskich,
- dyrektywą Rady 98/58/EC z dnia 20 czerwca 1998r. dotyczącą ochrony zwierząt utrzymywanych dla celów gospodarskich,
- dyrektywą Rady 88/166/EEC z dnia 7 marca 1988r. określającą minimalne normy ochrony niosek w klatkach w systemie bateryjnym,
- dyrektywą Rady Nr 91/629/EEC z dnia 19 listopada 1991r. wprowadzającą minimalne normy w ochronie cieląt,
- dyrektywą Rady Nr 91/630/EEC z dnia 19 listopada 1991r. określającą minimalne normy ochrony świń ,
- Decyzją Rady Nr 78/923/EEC z dnia 19 czerwca 1978r. dotyczącą zawarcia Europejskiej Konwencji dla ochrony zwierząt utrzymywanych dla celów gospodarskich.

Niżej podane akty prawne UE, których przepisy wprowadzają zaostrzone wymagania w zakresie utrzymywania niektórych gatunków zwierząt gospodarskich w krajach członkowskich UE wejdą w życie dopiero za kilka lat:

- dyrektywa Rady 99/74/EC z dnia 19 lipca 1999r. ustanawiająca minimalne standardy ochrony kur niosek:
 - z dniem 1 stycznia 2003r. wprowadza zaostrzone wymagania dla kur niosek utrzymywanych w klatkach,
 - z dniem 1 stycznia 2002r. wprowadza zaostrzone wymagania dla kur niosek utrzymywanych w nowobudowanych lub modernizowanych budynkach inwentarskich bez klatek,
 - z dniem 1 stycznia 2007r. wprowadza zaostrzone wymagania dla kur niosek utrzymywanych w budynkach inwentarskich bez klatek,
 - z dniem 1 stycznia 2012r. wprowadza zakaz utrzymywania kur niosek w klatkach niewzbogaconych,

- dyrektywa Rady Nr 97/2/EC z dnia 20 stycznia 1997r. zmieniająca dyrektywę Rady Nr 91/629/EEC z dnia 19 listopada 1991r. wprowadzającą minimalne normy w ochronie cieląt oraz decyzja Komisji z 24 lutego 1997r. zmieniająca załącznik do dyrektywy Rady Nr 91/629/EEC z dnia 19 listopada 1991r. wprowadzającej minimalne normy w ochronie cieląt z dniem 31 grudnia 2006r. wprowadzają zaostrzone wymagania dotyczące utrzymywania cieląt

Dlatego też ostrzejsze wymagania dotyczące utrzymywania zwierząt gospodarskich będą wprowadzane do polskiego systemu prawnego stopniowo poprzez nowelizację projektowanego rozporządzenia ze stosownym *vacatio legis*, co umożliwi podmiotom utrzymującym te zwierzęta na stopniowe dostosowanie się do tych ostrzejszych wymagań. Zapewnienie przedmiotowych wymagań spowoduje bowiem konieczność przebudowy znacznej liczby istniejących i użytkowanych budynków inwentarskich, a co za tym idzie poniesienie znacznych kosztów przez ww. podmioty. Ponadto w ten sposób zainteresowani zostaną z odpowiednim wyprzedzeniem poinformowani o planowanych zmianach, zaostrzających przepisy wprowadzone projektem odnośnego rozporządzenia.

Proponuje się 6 miesięczne *vacatio legis*, aby podmioty zajmujące się produkcją i hodowlą zwierząt, tj. utrzymujące zwierzęta gospodarskie miały czas na dostosowanie budynków i pomieszczeń inwentarskich do warunków określonych w projekcie rozporządzenia.

Rozporządzenie nie powoduje skutków finansowych dla budżetu Państwa.

Opracowano:

w Departamencie Produkcji Zwierzęcej

i Weterynarii MRiRW.

Akceptował :

W uzgodnieniu:

z Biurem Prawnym MRiRW.

Zmiany w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 1997 r. Nr 111 poz. 724, Nr 88 poz. 554, z 1998 r. Nr 106 poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 12, poz 136 oraz z 2001 r. Nr 3 poz, 21)

ver. 0.9

Lp nr kolejny zmiany.	UE	JUE	JPL	Treść zmiany	Intertemporalne	Uwagi
1)			Art. 3	po wyrazach „ przepisów ustawy” dodaje się wyrazy „Inspekcja Weterynaryjna oraz”, a po wyrazach „z samorządem lekarsko-weterynaryjnym” skreśla się wyrazy „ , Państwową Inspekcją Weterynaryjną”		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
2)a	86/609	Art.2 pkt d	Art.4 Pkt 1	doświadczeniu na zwierzęciu – rozumie się przez to wykorzystanie zwierzęcia kręgowego do celów doświadczalnych i testów lub innych celów naukowych, które może u niego spowodować ból, cierpienie, silny niepokój lub trwale uszkodzenie ciała, z wyjątkiem znakowania zwierząt lub dopuszczonych, najmniej bolesnych sposobów uśmiercania,		
2)b			Art.4 Pkt 4	w pkt 4 wyrazy „podmiot gospodarczy prowadzący” zastępuje się wyrazami „przedsiębiorcę wykonującego”		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
2)c			Art. 4 Pkt 7	w pkt 7 wyrazy „w chowie i hodowli” zastępuje się wyrazami „w chowie lub hodowli”,		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
2)d			Art. 4 Pkt 18	zwierzętach gospodarskich – rozumie się przez to zwierzęta gospodarskie w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich		
2)e			Art. 4 Pkt 19	wyrazy „w miejscach zatwierdzonych lub zarejestrowanych przez odpowiedni organ władzy” zastępuje się wyrazami „przez podmiot zarejestrowany, na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
2) f			Art.4 Pkt 21	21) zwierzętach wolno żyjących (dzikich) – rozumie się przez to zwierzęta nieudomowione, żyjące w warunkach niezależnych od człowieka,		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.

Lp - liczba porządkowa zmiany

UE - sygnatura aktu europejskiego

JUE - jednostka redakcyjna aktu europejskiego

JPL - jednostka redakcyjna aktu polskiego

Intertemporalne – ew. uwagi co do wejścia w życie

Uwagi – ew. inne uwagi

2)f			Art.4 Pkt 22	22) ekspozycje – rozumie się przez to spreparowane zwłoki zwierząt wolno żyjących (dzikich),		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
2)f			Art.4 Pkt 23	23) kolekcje – rozumie się przez to zbiór eksponatów,		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
2)f			Art.4 Pkt 24	24) kolekcjonerze – rozumie się przez to osobę fizyczną lub prawną posiadającą kolekcję		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
2)f			Art.4 Pkt 25	25) preparatorze – rozumie się przez to przedsiębiorcę wykonującego eksponaty		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
2)f			Art.4 Pkt 26	26) gospodarstwo – rozumie się przez to gospodarstwo rolne, przedsiębiorstwo, obiekty budowlane i inne obiekty lub przestrzenie wolne, gdzie utrzymywane są zwierzęta,		
2)f	86/609	Art. 2 pkt h	Art.4 Pkt 27	27) hodowlach zwierząt laboratoryjnych – rozumie się przez to utrzymywanie zwierząt przeznaczonych wyłącznie do doświadczeń lub testów w przeznaczonych do tego celu obiektach		
3)			Art. 6 Ust.2 Pkt 12	wyrazy „w chowie i hodowli” zastępuje się wyrazami „w chowie lub hodowli”		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
4)a,b			Art. 7	<p>1. Zwierzę traktowane w sposób określony w art. 6 ust. 2 może być czasowo odebrane właścicielowi lub opiekunowi na podstawie decyzji wójta, burmistrza (prezydenta miasta) i przekazane:</p> <p>1) schronisku dla zwierząt, w przypadku zwierzęcia domowego lub laboratoryjnego lub</p> <p>2) państwowej jednostce organizacyjnej prowadzącej gospodarstwo rolne, w przypadku zwierzęcia gospodarskiego lub ogrodu zoologicznego lub schronisku dla zwierząt, w przypadku zwierzęcia wykorzystywanego do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywanego w ogrodach zoologicznych</p> <p>1a. Decyzja, o której mowa podejmowana jest z urzędu lub na wniosek Policji, lekarza weterynarii lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.</p> <p>1b. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1, następuje za zgodą</p>		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.

				<p>podmiotu, któremu zwierzę ma być przekazane.</p> <p>1c. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust.1b, lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust. 1, zwierzę może zostać nieodpłatnie przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.</p>		
4)c			Art.7 ust 3	<p>wyrazy „inspektor Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej o podobnym statutowym celu działania” zastępuje się wyrazami „upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.</p>		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
5)			Art10	<p>10.1.Utrzymywanie psa rasy uznawanej za agresywną wymaga pozwolenia organu gminy właściwego, ze względu na planowane miejsce utrzymywania psa, wydawanego na wniosek osoby zamierzającej utrzymywać tego psa.</p> <p>2. Pozwolenie, o którym mowa w ust.1, nie wydaje się a wydane cofa się, jeżeli pies, odpowiednio, będzie lub był utrzymywany w warunkach i w sposób stanowiący zagrożenie dla ludzi i zwierząt.</p> <p>4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Związku Kynologicznego w Polsce, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz ras psów uznawanych za agresywne, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i zwierząt .</p>		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
6) a			Art.11 ust.3	<p>3. Wylapywanie bezdomnych zwierząt oraz rozstrzygnięcie o dalszym postępowaniu z tymi zwierzętami odbywa się wyłącznie na mocy uchwały rady gminy, podjętej po uzgodnieniu z powiatowym lekarzem weterynarii oraz po zasięgnięciu opinii upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.</p>		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
6) b			Art. 11 Ust 4	<p>wyrazy „Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce oraz inne organizacje społeczne o podobnym statutowym celu działania” zastępuje się wyrazami „Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.</p>		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
7)			Art.11a	<p>Art.11a.</p> <p>1. Rada gminy może, w drodze uchwały, wprowadzić obowiązek zgłoszenia psów do rejestracji przez ich właścicieli.</p>		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.

				<p>2. Zgłoszenie rejestracyjne obejmuje:</p> <p>1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres właściciela psa,</p> <p>2) rasę, płęć, wiek psa.</p> <p>3. Psy zgłoszone do rejestracji podlegają oznakowaniu w sposób określony w uchwale, o której mowa w ust. 1.</p> <p>Koszty rejestracji i oznakowania ponosi gmina</p>		
8) a			Art. 12 Ust 2	wyrazy „ chowu i hodowli” zastępuje się wyrazami „chowu lub hodowli		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
8) b	Dyr. .96/22 EEC	Art.3	Art.12 Ust 3	3. Zabrania się podawania zwierzętom gospodarskim substancji o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i beta–agonistycznym, w innym celu niż leczenie zwierząt, z zastrzeżeniem ust. 3a.		
8) c	Dyr. 96/22		Art.12 Ust 3a	3 a. Dopuszcza się stosowanie substancji o działaniu hormonalnym w rozrodzie zwierząt gospodarskich.		
8) d	Dyr. 97/2 97/182	Art.1 ust 1a Art. 1 ust 3	Art.12 Ust 4a	<p>4a. Zabrania się utrzymywania cieląt:</p> <p>1) powyżej 8 tygodnia życia, w pojedynczych boksach,</p> <p>2) na uwięzi, z wyjątkiem pory karmienia, nie dłużej jednak niż jedną godzinę.</p>		
8) e	98/58 EC		Art.12 ust 6a	6a. Utrzymujący zwierzęta gospodarskie przechowuje, przez okres 3 lat, dokumentację weterynaryjną dotyczącą przebiegu leczenia, przeprowadzonych zabiegów weterynaryjnych oraz padłych zwierząt.		
8) f	Dyr. 88/166 91/629 91/630 98/58		Art. 12 Ust. 7	7. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich, mając na względzie zapewnienie im właściwej opieki oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.		
9)			Art. 13	art. 13 skreśla się		
10)			Art.15 ust 6	art. 15 skreśla się ust.6		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
11) a			Art. 17 Ust. 2	2.Tresura zwierząt do celów widowiskowo-rozrywkowych i obronnych nie może być prowadzona w sposób powodujący cierpienia zwierzęcia.		
11) b			Art.17	Skreśla się ust.7-9		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
12)			Art. 18 Ust 1	wyrazy „państwowej służby weterynaryjnej” zastępuje się wyrazami „Inspekcji Weterynaryjnej		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.

13)			Art. 22	<p>Art. 22.1Wchodzenie w posiadanie zwierząt wolno żyjących (dzikich) w celu wykonywania eksponatów lub tworzenia kolekcji wymaga zezwolenia wojewody.</p> <p>2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się jeżeli eksponaty będą wykonywane wyłącznie w celu naukowym, dydaktycznym lub edukacyjnym.</p> <p>3. W zezwoleniu ustala się warunki i sposób pozyskiwania zwierząt, o których mowa w ust.1, po uzyskaniu opinii starosty właściwego ze względu na miejsce pozyskiwania tych zwierząt.</p> <p>4. Przepisów ust.1-3 nie stosuje się do zwierząt wolno żyjących (dzikich), których pozyskanie regulują odrębne przepisy.</p> <p>5. Zezwolenie, o którym mowa w ust.1, nie wydaje się a wydane cofa się, jeżeli zachodzi uzasadniona potrzeba ochrony zasobów genetycznych lub, jeżeli przemawiają za tym względy sanitarne</p>		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
14)			Art.22a	<p>22a. Wchodzenie w posiadanie zwierząt wolno żyjących (dzikich) w celu tworzenia kolekcji wymaga pozwolenia wojewody właściwego ze względu na miejsce tworzenia kolekcji.</p>		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
15)			Art. 23	<p>Art. 23.1. Dopuszcza się zwalczanie zwierząt, w tym zwierząt bezdomnych, które stanowią zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka, w tym gospodarki łowieckiej.</p> <p>2.Wojewoda, po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody, organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt oraz Polskiego Związku Łowieckiego określi, w drodze rozporządzenia, miejsce, warunki, czas i sposoby zwalczania zwierząt, o których mowa w ust.1</p>		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
16)	91/628	Art.3 ust1 lit. b i c Ust 2 lit a		<p>art. 24:</p> <p>ust. 2:</p> <p>1) transportu zwierząt :</p> <p>a) w okresie okołoporodowym, który odpowiada 10% czasu trwania ciąży przed porodem i 7 dniom po porodzie,</p> <p>b) młodych do czasu zagojenia pępownicy albo oddzielonych od matek i niezdolnych do przyjmowania stałych pokarmów,</p> <p>c) transportu zwierząt jednokopytnych środkami transportu przeznaczonymi do przewozu zwierząt na więcej niż jednym poziomie oraz transportu koni w grupach, których tylne kopyta są podkute,</p> <p>4) transportu zwierząt chorych lub rannych, z wyjątkiem transportu</p>		

			<p>zwierząt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) do leczenia, b) do uboju sanitarnego, c) przeznaczonych do doświadczeń.”, <p>4a. Wykonywanie zarobkowego transportu drogowego zwierząt może odbywać się wyłącznie środkami transportu dopuszczonymi do tego celu.</p> <p>4b. Środek transportu drogowego może być dopuszczony do transportu zwierząt, jeżeli spełnia wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 2-3 oraz w przepisach wydanych na podstawie ust. 5.</p> <p>4c. Decyzję w sprawie dopuszczenia środka transportu drogowego do transportu zwierząt wydaje powiatowy lekarz weterynarii na wniosek zainteresowanego przewoźnika drogowego.</p> <p>4d. Decyzja, o której mowa w ust 4c zawiera w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) numer rejestracyjny środka transportu drogowego, 2) gatunek zwierząt , które mogą być transportowane danym środkiem, 3) określenie terminu ważności decyzji, z tym że nie może on być dłuższy niż 12 miesięcy, 4) rozstrzygnięcie czy środek transportu może być wykorzystany do wykonywania transportu zwierząt, trwającego dłużej niż osiem godzin. <p>4e. Powiatowy lekarz weterynarii cofa decyzję o dopuszczeniu środka transportu drogowego do transportu zwierząt, jeżeli nie spełnia on wymagań, o których mowa w ust. 4b.</p> <p>4f. Przewoźnik może zatrudnić do transportu zwierząt wyłącznie kierowców i konwojentów posiadających odpowiednie kwalifikacje w zakresie niezbędnym do transportowania zwierząt.</p> <p>4g. Decyzję, o której mowa w ust. 4c, dokumenty potwierdzające kwalifikacje, o których mowa w ust. 4f, oraz plan trasy przewoźnik dołącza do dokumentów przewozowych.”;</p> <p>„5. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób transportu zwierząt, maksymalny czas transportu zwierząt, częstotliwość i czas trwania obowiązkowych postojów,</p>		
--	--	--	---	--	--

				szczegółowe wymagania jakie powinny spełniać środki transportu do przewozu zwierząt, sposób postępowania ze zwierzętami chorymi i padłymi, a także kwalifikacje kierowców i konwojentów zatrudnianych przy przewozie zwierząt, dokumenty potwierdzające te kwalifikacje oraz wzór planu trasy, mając na względzie zapewnienie odpowiednich i humanitarnych warunków transportu zwierząt oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.		
17)	Dyr. 98/58	Załącznik	Art.27 Ust.2	2. Zabiegi lekarsko-weterynaryjne i zootechniczne lub inne zabiegi wynikające z technologii produkcji, mogą być wykonywane na zwierzętach wyłącznie przez osoby posiadające kwalifikacje określone odrębnymi przepisami, z zachowaniem koniecznej ostrożności, w sposób ograniczający cierpienie i stres zwierzęcia.		
18) a			Art. 28 Ust.3	3 wyrazy „Przewodniczący Komitetu Badań Naukowych” zastępuje się wyrazami „minister właściwy do spraw nauki”		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
18) b	86/609 EEC		Art. 28 Ust.5	5 wyraz „ placówki” zastępuje się wyrazami „jednostki organizacyjnej” a wyrazy „biorąc pod uwagę w szczególności opinię” zastępuje się wyrazami „po uzyskaniu pozytywnej opinii”		
18) c			Art. 28 Ust.8	8. Doświadczenia i testy na zwierzętach mogą być przeprowadzane wyłącznie w jednostkach organizacyjnych : szkół wyższych, instytutów naukowo-badawczych, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk, urzędowych laboratoriach weterynaryjnych oraz placówkach produkujących leki i biopreparaty przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje oraz indywidualne zezwolenie wydane przez kierownika właściwej jednostki organizacyjnej.		
18) d	86/609 EEC		Art. 28 Ust.10	10. Minister właściwy do spraw nauki, w drodze rozporządzenia, określi wykaz jednostek organizacyjnych uprawnionych do przeprowadzania doświadczeń i testów na zwierzętach oraz tryb składania wniosków do ministra właściwego do spraw nauki o umieszczenie w wykazie i o skreślenie z tego wykazu, mając na względzie konieczność ujednoczenia wymagań dotyczących tego wniosku.		
19) a			Art. 29 Ust. 2	2 wyraz „zezwolenia” zastępuje się wyrazem „pozwolenia”		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
19) b	86/609		Art. 29 Ust. 3	3. Pozwolenie na hodowlę zwierząt laboratoryjnych jest wydawane, jeżeli zwierzęta utrzymywane będą w warunkach odpowiednich dla danego gatunku, a w szczególności będą miały zapewnioną możliwość ruchu,		

				dostateczne zaopatrzenie w karmę i wodę oraz opiekę zapewniającą dobre samopoczucie i zdrowie.		
19) c	86/609		Art. 29	<p>3a. Wniosek o wydanie pozwolenia na hodowlę zwierząt laboratoryjnych zawiera w szczególności następujące informacje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy, 2) gatunek zwierząt, które będą przedmiotem hodowli, 3) udokumentowany tytuł prawny do obiektów i gruntów, na których ma być prowadzona wnioskowana działalność, 4) posiadane kwalifikacje i doświadczenie w zakresie hodowli zwierząt laboratoryjnych, 5) wyposażenie obiektów, w których ma być prowadzona wnioskowana działalność. <p>3b. Pozwolenie na hodowlę zwierząt laboratoryjnych może zostać cofnięte, jeżeli zwierzęta utrzymywane są niezgodnie z warunkami, o których mowa w ust.3.</p>		
19) d	86/609		Art. 29 Ust.4	<p>4. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki utrzymywania zwierząt w hodowlach zwierząt laboratoryjnych, mając na względzie konieczność zapewnienia tym zwierzętom właściwej opieki i warunków bytowania, a w szczególności zapewnienie minimalnej powierzchni dającej swobodę ruchu oraz odpowiedniego pojenia i karmienia, biorąc pod uwagę humanitarne traktowanie tych zwierząt oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej</p>		
20)	86/609	Art. 19 ust.4	Art. 31 Pkt 4 i 5	<ol style="list-style-type: none"> 4) używania do doświadczeń zwierząt bezdomnych, 5) używania do doświadczeń zwierząt dzikich, chyba że badania dotyczą tych zwierząt. 		
21)			Art. 32	<p>Art. 32. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sposób powoływania, organizację, działalność, sposób finansowania Krajowej Komisji Etycznej oraz lokalnych komisji etycznych, o których mowa w art. 28 ust. 3 i 4 oraz tryb wylaniania kandydatów do poszczególnych komisji, a także sposób ustalania ich wynagrodzeń mając na względzie konieczność zapewnienia sprawnego działania komisji oraz wprowadzenie kadencyjności członków tych komisji, 		

				2) szczegółowe warunki przeprowadzania doświadczeń i testów na zwierzętach oraz sposób ich kontrolowania, w tym określenie sposobu prowadzenia rejestru zwierząt laboratoryjnych oraz dokumentacji doświadczeń i testów przez jednostki organizacyjne uprawnione do przeprowadzania doświadczeń i testów, mając na względzie potrzebę prowadzenia właściwej dokumentacji doświadczeń i testów przez jednostki organizacyjne uprawnione do przeprowadzania doświadczeń i testów na zwierzętach, kwalifikacje osób kierujących doświadczeniami i testami, a także zapewnienia właściwej kontroli nad wykonywaniem tych doświadczeń i testów		
22)	Dyr. 93/119		Tytuł rozdziału	tytuł rozdziału 10 otrzymuje brzmienie: „Ubój i uśmiercanie zwierząt”		
23) a			Art.33 Ust 1 pkt 6	skreśla się wyrazy „na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody”		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
23) b	Dyr. 93/119		Art.33 Ust 1a	Uśmiercanie zwierząt może odbywać się wyłącznie w sposób humanitarny, polegający na zadaniu im minimum cierpienia fizycznego i psychicznego.		
23) c			Art. 33 Ust 3	3 wyrazy: ”Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub innej organizacji o podobnym statutowym celu działania” zastępuje się wyrazami “organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
24) a			Art 34 Ust. 4 pkt 2	uboju lub uśmiercania zwierząt domowych lub gospodarskich przy udziale osób niepełnoletnich lub w ich obecności,		
24) b	Dyr. 93/119		Art 34 Ust. 6	6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, kwalifikacje osób uprawnionych do zawodowego uboju, dopuszczalne metody uboju i uśmiercania zwierząt stosownie do gatunku, mając na względzie zapewnienie humanitarnych warunków uboju i uśmiercania zwierząt.		
25)	98/58		Nowy rozdział	10a Nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt		
25)	98/58 EEC		Art. 34a	Art. 34a. 1. Inspekcja Weterynaryjna sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt w zakresie: 1) utrzymywania zwierząt gospodarskich,		

				<p>2) poddawania ubojowi zwierząt gospodarskich, 3) transportowania zwierząt, 4) utrzymywania zwierząt wykorzystywanych do doświadczeń i testów oraz przeprowadzania tych doświadczeń i testów, 5) utrzymywania i wykorzystywania zwierząt do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych, 6) utrzymywania zwierząt w ogrodach zoologicznych oraz hodowlach zwierząt zarejestrowanych zgodnie z odrębnymi przepisami, 7) utrzymywania zwierząt w schroniskach, 8) utrzymywania zwierząt w miejscach ich sprzedaży.</p> <p>2. W zakresie wykonywania nadzoru, o którym mowa w ust. 1, pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej oraz osoby wyznaczone przez organy tej Inspekcji posiadają uprawnienia określone w przepisach o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji weterynaryjnej.</p>		
26) a	93/119 EC		Art. 35 Ust 1	art. 35 1. Kto zabija, uśmierca zwierzę albo dokonuje uboju zwierzęcia z naruszeniem przepisów art. 6 ust. 1, art. 33 lub art. 34 ust. 1 - 4 albo znęca się nad nim w sposób określony w art. 6 ust. 2 i art. 31 podlega karze pozbawienia wolności do roku, ograniczenia wolności albo grzywnie		
26) b			Art. 35 Ust. 5	skreśla się wyrazy „rzecz Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub na inny		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
27) a			Art. 37 Ust. 1	skreśla się wyrazy art. 13 ust. 1		
27) a			Art. 37 Ust. 4	skreśla się wyrazy rzecz Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce lub na inny		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
28)			Art. 37	Art. 37a. 1. Kto utrzymuje psa rasy uznawanej za agresywną bez wymaganego pozwolenia, podlega karze aresztu lub grzywny. 2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w ust. 1, można orzec przepadek zwierzęcia.		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
28)			Art. 37	Art.37b. Kto wykonując działalność w zakresie zarobkowego transportu drogowego zwierząt: 1) transportuje zwierzęta środkami transportu, które nie zostały dopuszczone do transportu zwierząt przez powiatowego lekarza		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.

				<p>weterynarii lub</p> <p>2) nie zapewnia transportowanym zwierzętom warunków transportu określonych w ustawie oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 5 ustawy, podlega karze aresztu lub grzywny.</p>		
28)			Art. 37	<p>Art.37c.1. Kto prowadzi hodowlę zwierząt laboratoryjnych :</p> <p>1) bez wymaganego pozwolenia lub</p> <p>2) nie zapewnia zwierzętom utrzymywanym w tych hodowlach właściwych warunków bytowania, podlega karze aresztu lub grzywny.</p>		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
29)			Art. 38	<p>Art. 38.1.Sąd przekazuje zawiadomienie o wydanym prawomocnym orzeczeniu o przypadku zwierzęcia, organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, biorącej udział w postępowaniu, lub innej organizacji, o takim samym statutowym celu działania.</p> <p>2. Organizacja społeczna, o której mowa w ust. 1, po otrzymaniu zawiadomienia jest obowiązana powiadomić niezwłocznie powiatowego lekarza weterynarii o wejściu w posiadanie zwierzęcia.</p> <p>3. Po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, powiatowy lekarz weterynarii niezwłocznie przeprowadza badanie zwierzęcia4.</p> <p>Organizacja społeczna, o której mowa w ust. 2, przekazuje zwierzę nieodpłatnie:</p> <p>1) schronisku dla zwierząt - w przypadku zwierzęcia domowego lub laboratoryjnego lub</p> <p>2) państwowej jednostce organizacyjnej prowadzącej gospodarstwo rolne - w przypadku zwierzęcia gospodarskiego lub</p> <p>3) ogrodowi zoologicznemu lub schronisku dla zwierząt - w przypadku zwierzęcia wykorzystywanego do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywanego w ogrodach zoologicznych.</p> <p>5. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 4, następuje za zgodą podmiotu, któremu zwierzę ma być przekazane.</p> <p>6. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust.5, lub wystąpienia</p>		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.

				<p>innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust. 4, zwierzę może zostać nieodpłatnie przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.</p> <p>7. Z przekazania zwierzęcia sporządza się protokół, który zawiera :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) datę przekazania zwierzęcia, 2) nazwę, siedzibę i adres organizacji społecznej przekazującej zwierzę, 3) nazwę i siedzibę osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej albo imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, adres osoby fizycznej, której zwierzę jest przekazywane, 4) gatunek, wiek, płeć zwierzęcia, 5) informację o stanie zdrowia zwierzęcia. <p>8. Koszty wykonania orzeczenia o przepadku zwierzęcia ponosi skazany.</p>		
30) a			Art. 39	w ust. 1 wyrazy „Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce oraz inne organizacje społeczne, których” zastępuje się wyrazami “organizacja społeczna, której		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
30) b			Art. 39	skreśla się ust. 2		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.
31)			Art.40	Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą współdziałać z właściwymi instytucjami państwowymi i samorządowymi w ujawnianiu oraz ściganiu przestępstw i wykroczeń określonych w ustawie.		Nie znajduje odpowiednika w prawie wspólnotowym.